

**ALMANACH
K 15. VÝROČÍ ZALOŽENÍ
KLUBU UNESCO
KROMĚŘÍŽ**

Kroměříž 2006

ALMANACH K 15. VÝROČÍ ZALOŽENÍ KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ

Redakce: Petr Pálka, Eva Nováková

Fotografie: Josef Ščotka, Miroslav Pilát, František Jiřík,

fotoarchiv Klubu UNESCO Kroměříž

Obálka: Martin Čísecký

Jazyková úprava: Zdeňka Malcherová

Sazba: Ivan Blažek

Tisk: PRINT Kroměříž

Náklad: 350 výtisků

Vydal KLUB UNESCO Kroměříž

www.unesco-kromeriz.cz

Kroměříž 2006

ZAHRADY A ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI
PAMÁTKA UNESCO

**Zapsání do Seznamu světového kulturního
a přírodního dědictví UNESCO
inicialoval Klub UNESCO Kroměříž**

Z dějin Klubu UNESCO Kroměříž (1991-2003)

Petr Pálka

POČÁTKY KLUBU, VŮDČÍ IDEJE, PRVNÍ VÝSLEDKY

9. ledna 1991 přijalo Federální shromáždění do právního systému České a Slovenské Federativní Republiky Listinu základních práv a svobod.

26. ledna 1991 byla prvními aukcemi zahájena malá privatizace.

5. února 1991 vstoupila pro ČSFR v platnost Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která byla přijata na sedmáctém zasedání Generální konference UNESCO (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu) v Paříži v roce 1972.

26. února 1991 přijalo Federální shromáždění zákon o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby pro účely podnikání (zákon o velké privatizaci).

9. září 1991 založen v Muzeu Kroměřížska Klub UNESCO v Kroměříži.

1. října 1991 zahájena velká privatizace.

1. listopadu 1991 zahájena registrace pro první vlnu kupónové privatizace. Šlo o masivní převod majetku v účetní hodnotě 277, 84 miliardy korun ze státních do soukromých rukou.

Pokud se ptáte po spojitosti tohoto zdánlivě nesouvislého malého kalendária, vězte, že všechny uvedené události stály u vzniku Klubu UNESCO v Kroměříži.

Osobnostmi, které vznik regionálního Klubu UNESCO přímo iniciovaly, byli dva spolužáci a kamarádi z dob vysokoškolských studií v polovině šedesátých let 20. století, pan Antonín Puchar z Kroměříže a PhDr. Milan Syruček.

Antonín Puchar byl po vstupu vojsk Varšavské smlouvy odstraněn z původního zaměstnání a v době normalizace pracoval v Technoplastu Chropyně. I díky svému povolání v Technoplastu se dobře orientoval v poměrech na východních trzích. Na jaře 1991 působil rovněž jako konzultant rodící se firmy BVK, s.r.o., která zahájila svou činnost za účasti přednosta Okresního úřadu v Kroměříži JUDr. Zavadila, starosty města Kroměříže Ing. Kvapilíka, finanční a průmyslové reprezentace okresu ve čtvrtek 4. července 1991. Tato společnost byla první firmou v Kroměříži s účastí zahraničního kapitálu (firmy Becker ze SRN a Saleco z Itálie).

Druhý z dvojice zakladatelů, Milan Syruček, po studiích pracoval jako komentátor a vedoucí zahraničního oddělení v redakci Mladé fronty, působil v zahraniční redakci ČTK i Československé televizi. V květnu 1991 byl šéfredaktorem česko-slovenské verze mezinárodního měsíčníku Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO Kurýr. V úvodníku k nultému číslu tohoto časopisu čteme Syručkova slova, která jakoby stála u zrodu Klubu UNESCO v Kroměříži: „*Má-li se naše republika otevřít světu a svět se má otevřít nám, česko-slovenský Kurýr chce být poslem této mise*“.

I představitelé Kroměřížského okresu a města Kroměříže pociťovali po zásadní politické a společenské změně uskutečněné po 17. listopadu 1989 a po ustálení poměrů během následujícího roku potřebu dostat Kroměříž „*zpět do Evropy*“, čili napomoci propojování města s evropskou kulturou, zvýšit životní úroveň obyvatelstva a zajistit prosperitu regionu.

Antonína Puchara napadlo, že rozšiřování obchodních a podnikatelských kontaktů musí jít ruku v ruce s navazováním a rozšiřováním kontaktů vzdělávacích a duchovních. Ve své funkci poradce společnosti BVK, s.r.o., která chtěla vyvážet investiční celky na trhy někdejšího Sovětského svazu a dovážet odtamtud suroviny a technologie zase z vyspělých zemí, kontaktoval začátkem května 1991 starého přítele Milana Syručka, který se v té době pohyboval v doprovodu generálního tajemníka OSN Javiera Péreze de Cuellar při jeho návštěvě naší země s otázkou, jak by se dalo kulturní, vědecké, vzdělávací a stejně tak podnikatelské prostředí Kroměříže účinně propojit se světem, jak by se daly rozvíjet potřebné vztahy. Celou věc probrali ještě počátkem května 1991 na schůzce v Kroměříži. M. Syruček samozřejmě sdělil, že vhodná je k tomu účelu organizace UNESCO, pro niž pracuje, a doporučil v Kroměříži zřídit její místní pobočku.

Ustavení Klubu UNESCO v Kroměříži podpořilo vedení firmy BVK a hlavně její ředitel Zdeněk Meluzín. Dalšího velkého spojence našel A. Puchar ve staronovém řediteli Muzea Kroměřížska Mgr. Václavu Tomáškoví, který byl do funkce jmenován 13. května 1991. Znali se z obrodného období konce 60. let, kdy byl Tomášek ředitelem Uměleckohistorického muzea v Kroměříži. Stejně jako Puchar byl po obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy svého zaměstnání v Kroměříži zbaven. Tomášek viděl v propojení svého muzea a regionálního Klubu UNESCO se zázemím v organizaci s takovým renomé, jako má UNESCO, velkou šanci. I proto se muzeum stalo prvním sídlem Klubu UNESCO v Kroměříži, i proto zajišťovalo ustavující schůzi klubu, na jeho půdě se konaly a konají konference, semináře i výroční schůze klubu.

To jsme však předběhli, vraťme se do května 1991, během něhož A. Puchar kontaktoval místní osobnosti vědy, kultury, vzdělávání a politiky, zda by chtěly Klub UNESCO v Kroměříži spoluzakládat a pracovat pro něj.

Ředitel BVK Zdeněk Meluzín rychle sepsal po konzultaci s M. Syručkem a A. Pucharem starostovi města P. Kvapilíkovi přesvědčivé argumenty pro to, aby Kroměříž usilovala o dosažení zápisu „*historického jádra města, případně dalších vybraných lokalit a specifických objektů*“ na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Město mělo zajistit nezbytnou odbornou dokumentaci do 25. června 1991 a předat ji české komisi UNESCO a na ministerstvo kultury. Úkol včas zajistit materiály na sebe vzala místostarostka Mgr. Jitka Dvořáková, která materiály ohledně městské památkové rezervace s kolegy zpracovala a v Praze se následně dozvěděla, že příslušné návrhy byly pro jednání vlády České republiky již zkompletovány, konzultace budou složité a potenciální zápis Městské památkové rezervace Kroměříž na seznam UNESCO městu nepřinese žádné finanční dotace.

Tento částečný neúspěch nemohl organizátory zastavit. Už v polovině července 1991 se v Týdeníku Kroměřížska objevila zpráva o chystaném založení Klubu UNESCO v Kroměříži a jeho sponzorování firmou BVK. Prvním cílem měl být zápis historického jádra města na seznam UNESCO: „...*následovat bude postupné propojování města s evropskou kulturou v oblastech vědy, vzdělávání a kultury.*“

Iniciátoři vzniku klubu sestavovali složení jeho prvního výboru, věděli, že počáteční aktivita je klíčová. Pozvánku na ustavující schůzi Klubu UNESCO Kroměříž v Muzeu Kroměřížska podepsali koncem srpna starosta města Kroměříž P. Kvapilík a ředitel společnosti BVK Z. Meluzín. Osloveni byli představitelé města, okresu, zástupci kulturních institucí, školství, zdravotnictví a větší podnikatelé. Ustavující schůze proběhla v konferenčním sále muzea 9. září 1991. Zahájil ji starosta Kroměříže, který zamýšlel využít kontaktů s UNESCO k „...*vytváření nových pracovních příležitostí, zavádění progresivních technologií a ke zlepšování prosperity regionu.*“ Na seznam UNESCO budou navrženy historické objekty a město bude s odborníky spolupracovat na jejich využití, ochraně a obnově.

Význam a poslání České komise UNESCO a úkoly regionálních klubů vložil Milan Syruček, který vyzval k většímu využívání potenciálu UNESCO, připomenutí výročí Komenského v roce 1992 a zdůraznil potřebu dalšího vzdělávání pedagogů.

Ředitel oficiálního sponzora klubu firmy BVK s.r.o., Kroměříž Zdeněk Meluzín mluvil o vzájemném propojení kulturního a podnikatelského prostředí, jejich vzájemném ovlivňování a kultivaci za účelem maximálního využití toho, co město a okres nabízejí.

Na ustavující schůzi byl zvolen první čtyřčlenný výbor Klubu UNESCO ve složení: Ing. Jiří Špunar, CSc., ředitel Výzkumného ústavu obilnářského v Kroměříži, prof. PhDr. Stanislav Kratochvíl, CSc., primář Psychiatrické léčebny v Kroměříži, akademický malíř a restaurátor František Sysel a ředitel konzervatoře P. J. Vejvanovského MgA. Miroslav Šiška. Předsedou výboru byl zvolen Jiří Špunar.

Při pracovním vyřízení členů výboru klubu v zaměstnání bylo pro praktickou činnost a organizaci práce důležité složení sekretariátu klubu, který vedl Antonín Puchar, jeho členy byli zástupkyně starosty Kroměříže Jitka Dvořáková, ředitel Muzea Kroměřížska Václav Tomášek a ředitel Arcibiskupského zámku v Kroměříži Mgr. Antonín Lukáš.

Velmi důležitým počinem bylo sestavení a přijetí Programového modelu regionálního Klubu UNESCO v Kroměříži iniciovaného Antonínem Pucharem a vypracovaného na základě usnesení ustavující schůze klubu z 9. září 1991. Hlavním pozitivem byla výměna názorů a precizování stanovisek výboru, sekretariátu a členů klubu. První verze byla sestavena již 13. září 1991. Programový model měl být konzultován s M. Syručkem a předán v Paříži šéfovi UNESCO panu Federiko Mayrovi.

Programový model zvýraznil v oblasti výchovy a vzdělávání výuku v oborech autoelektrikář, restaurátor - štukatér, hudebník - absolvent konzervatoře. Zde vidíme vlivy Ing. J. Mikšíka - ředitele Středního odborného učiliště strojírenského v Kroměříži, restaurátora Františka Sysla a ředitele konzervatoře M. Šišky.

V oblasti vědeckého bádání byl zdůrazněn výzkum v zámeckém hudebním archivu, účast na projektech „Aminokyselina ve výživě národů“ či „Adaptace romské populace do etnických podmínek východní Evropy“, dále práce v oblasti sexuality mládeže a sexuality v manželství či téma „Historie kulturního spojení evropských národů“. Tady byli inspirátory nepochybně J. Špunar z Výzkumného ústavu obilnářského, S. Kratochvíl z Psychiatrické léčebny a V. Tomášek z Muzea Kroměřížska. V oblasti kultury byla zdůrazněna potřeba založení tradice festivalů komorní hudby, interpretačních hudebních kurzů a projekt Podnikatelského inkubátoru. Zde vidíme vliv Miroslava Šišky a starosty Petra Kvapilíka.

Členové výboru návrh Programového modelu klubu konzultovali a doplňovali - druhá verze je z 20. září 1991, než se shodli na konečné třetí verzi přijaté 26. září 1991, jejíž doslovné znění uvádíme v příloze almanachu.

Pro nás je podstatných několik tezí Programového modelu klubu, které se již v Kroměříži prosadily, nebo jsou stále prosazovány.

- a) Kroměříž je představována jako město kongresů, konferencí a odborných sympozií.
- b) Již koncem září 1991 zakořenila myšlenka pořádání „Týdnů kultury jiných zemí“ s výtvarnými a knižními výstavami, koncerty, přehlídkami filmů a literárními semináři.
- c) Jako jednorázová akce se jeví mezinárodní připomínka 300. výročí úmrtí P. J. Vejvanovského (1643-1693) iniciovaná konzervatoří.
- d) Jen několika řádky je zmíněna nutnost oživení a propagace cestovního ruchu, která se vlastně řeší dodneška.

- e) Zajímavý je posun či rozšíření práce Klubu UNESCO směrem k seniorům v 21. století. V září 1991 ještě nikoho v Kroměříži nenapadlo, že by jejich postavení ve společnosti mělo být problémem, kterým by se bylo třeba zabírat. Klub se měl naopak profilovat na řešení projektu „Rodinná výchova mentálně retardované mládeže“ a při řešení poruch manželského sexuálního soužití. Změnu přinesl až Rok seniorů vyhlášený Valným shromážděním OSN pro rok 1999. Seniorům byla proto toho roku věnována konference Klubu UNESCO Kroměříž v rámci desetiletí výchovy k lidským právům a na podzim 1999 byla vydána publikace Na problémy nejste sami usnadňující kroměřížským seniorům život ve městě.
- f) Klub UNESCO se měl spolu s městem podílet na „...programu výchovy nové podnikatelské generace v období přechodu od řízené socialistické ekonomiky k tržnímu hospodářství.“
- g) Klíčovým úkolem však od počátku bylo zapsání Kroměříže na listinu památek UNESCO. Šlo jen o to, prosadí-li se pokus o zapsání historického jádra města, zápis Květné zahrady, nebo celého komplexu zámku a zahrad.

S významným, ovšem ojedinělým impulsem pro činnost klubu přišel PhDr. Vladimír Příkryl, etnograf Muzea Kroměřížska, které zorganizovalo ve dnech 26.-28. 11. 1991 národopisnou konferenci Tradiční a lidová kultura na Hané. V. Příkryl výboru klubu zdůraznil, že tato konference „...naznačila směry dalšího studia a dokumentace regionu v souladu s Doporučením generální konference UNESCO z listopadu 1989 na ochranu tradiční a lidové kultury. Z tohoto hlediska bezpochyby zaslouží její závěry mimo jiné pozornost Regionálního klubu UNESCO v Kroměříži“. Příkrylova aktivita neměla pokračování, neboť byla příliš spojena s jeho osobou, a on sám na první akci již nenavázal. Byl to však počáteční pokus o zařazení tzv. nemateriálního kulturního dědictví do agendy klubu.

Výbor Klubu UNESCO Kroměříž stále precizoval své směřování a upevňoval organizační a právní zajištění. O tom vypovídají první stanovy Městského klubu UNESCO Kroměříž datované 18. listopadem 1993. Připomeňme si jejich třetí část artikulující poslání a cíle klubu; porovnáním textu s realitou zjistíme, co se ukázalo životaschopným a co ne. Podívejme se tedy do prvních stanov klubu:

Poslání a cíle

1. *Základním cílem a posláním klubu je ve smyslu Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví naplňovat především článek 27, který ukládá všem odpovídajícími prostředky a zejména prostřednictvím vzdělávacích a informačních programů usilovat o to, aby občané ve stále větší míře oceňovali a respektovali kulturní a přírodní dědictví. Vzhledem k tomu, že působnost klubu*

bu je teritoriálně omezena, bude jeho činnost zaměřena na region Kroměřížska s důrazem na město Kroměříž a jeho městskou památkovou rezervaci, s cílem vytvářet podmínky pro zařazení památkové rezervace do Seznamu světového dědictví v rámci UNESCO.

- 2. K naplnění svých cílů bude klub podporovat všechny iniciativy města Kroměříže, jeho orgánů, podnikatelských subjektů i jednotlivých občanů především intelektuálním potenciálem své členské základny jak v oblasti kultury, školství, vědeckého bádání, ale i cestovního ruchu.*
- 3. Při organizování různých setkání, odborných symposií včetně zahraniční účasti se zaměříme na:
 - a) využití kulturního dědictví města, jeho historických, architektonických a uměleckých památek*
 - b) badatelskou činnost v oblasti folklorního bohatství regionu, hudby, literatury, výtvarného umění a numismatiky*
 - c) využití vědeckých pracovišť výzkumného ústavu obilnářského, psychiatrické léčebny a pedagogických institucí působících ve městě*
 - d) pomoc při zprostředkování sponzorování jednotlivých realizačních aktivit naplňujících cíle klubu.**

O DESETILETÍ VÝCHOVY K LIDSKÝM PRÁVŮM, O DESETILETÍ DOBROVOLNÍKŮ A DÁRCŮ A TÉŽ O PŘIPOJENÝCH SDRUŽENÍCH

Přijetí prvních stanov předcházelo přijetí ideje nosné pro minimálně další desetiletí práce Klubu UNESCO v Kroměříži. Přednesla ji v lednu 1992 poslankyně Sněmovny lidu Federálního shromáždění ČSFR a místopředsedkyně Komise pro lidská práva FS MUDr. Eva Nováková. Klub UNESCO se z jejího podnětu připojil k mezinárodní iniciativě Komise pro lidská práva OSN, UNESCO, UNICEF apod. nazvané Desetiletí výchovy k lidským právům, která vycházela z Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948 a dalších mezinárodních úmluv. Dodejme, že Federální shromáždění České a Slovenské Federativní republiky přijalo Listinu základních práv a svobod 9. ledna 1991.

Projekt Desetiletí výchovy k lidským právům a následná stejnojmenná konference našly v Kroměříži svou organizační platformu - regionální Klub UNESCO - i svého tiskového mluvčího v tajemníku přípravného výboru Vladimíru Příkrylovi z Muzea Kroměřížska, který přípravy konference, její průběh i závěry zdařile prezentoval veřejnosti.

Konference, která se uskutečnila v konferenčním sále Muzea Kroměřížska ve dnech 12.-13. května 1992, měla za úkol zmapovat a pojmenovat obrovsky rozsáhlou problematiku:

„...podat obraz problematiky lidských práv z právního, filozofického a etického hlediska se zřetelem ke specifickým vývoje střední a východní Evropy, zvláště ČSFR - naznačit východiska výchovy k lidským právům obecně a v podmínkách Československa zvláště; v tomto ohledu bude obsah semináře korespondovat s cíli Dekády výchovy k lidským právům a Roku výchovy a vzdělání.“

Přípravný výbor vedla poslankyně Sněmovny lidu FS Eva Nováková. Akce zahrnující tradici bývají klíčové, tak si připomeňme, na jaká témata přinášeli do rozpravy přednášející na první kroměřížské konferenci své příspěvky: *Internacionalizace lidských práv, křesťanství a lidská práva, lidská práva k zachování života na zemi, lidská práva v současné politické situaci, lidská práva v konfliktu, lidská práva jako výraz nezadatelné důstojnosti člověka a odvozené důstojnosti státu, centra spolupráce Desetiletí výchovy k lidským právům, lidská práva ve vzdělávacím procesu ČSFR, výchova k právům dítěte, filozofické zakotvení lidských práv a vyrovnání s totalitarismem, Amnesty International a lidská práva*. Tato první kroměřížská konference Desetiletí výchovy k lidským právům byla doplněna výstavou Rádio ve službách svobody instalovanou v Muzeu Kroměřížska, pojednávající o činnosti rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Zároveň byla založena tradice vysoce hodnocené práce v konferenčních sekcích, která je dodržována do dnešních dnů. V praxi to vypadá tak, že první den konference je slavnostní a své obvykle obecnější referáty během něho přednášejí ve filozofické rovině vlivné osobnosti politického, společenského a vědeckého života. Druhý den je věnován práci ve třech sekcích, do nichž přicházejí některé z těchto osobností debatovat, dávat další impulsy a rovněž získávat zpětnou vazbu.

Od počátku jde o sekci pro pracovníky státní správy a samosprávy, kteří mívají praktické připomínky a kteří mají za úkol velké ideje uvádět v život, sekci studentskou, aby si mládež uvědomila širší souvislosti a tříbila myšlení, a sekci toho profesního zaměření, které je tématu konference daného roku nejbližší (učitelé, zdravotníci, pracovníci sociální péče apod.).

První kroměřížskou konferenci doplnil výcvikový seminář pro aktivisty činné v oblasti lidských práv, který se uskutečnil za účasti lektorů (např. z Amnesty International) v Rajnochovicích v hotelu Zubříč ve dnech 26.-29. října 1992.

Během desetiletí výchovy k lidským právům uspořádal Klub UNESCO Kroměříž konference s těmito tématy:

1992: Výchova k lidským právům

1993: Sociální práva a sociální vědomí

Muzeum Kroměřížska 12. - 13. května 1992

KONFERENCE DESETILETÍ VÝCHOVY K LIDSKÝM PRÁVŮM

POŘADATELÉ

Regionální klub UNESCO v Kroměříži
Okresní úřad v Kroměříži
Městský úřad v Kroměříži
Školský úřad v Kroměříži
Muzeum Kroměřížska v Kroměříži

ZÁŠTITA

RNDr. J. Mikloško, DrSc.,
místopředseda vlády ČSFR
Komise Federálního shromáždění ČSFR
pro lidská práva
Arcibiskupství olomoucké

Leták k první konferenci Desetiletí výchovy k lidským právům pořádané Klubem UNESCO Kroměříž 12.-13. 5. 1992.

Výstavu Rádio ve službách svobody zahájil v Muzeu Kroměřížska v rámci konference Desetiletí výchovy... ředitel československého vysílání Radio Svobodná Evropa Pavel Pecháček, 1992. →

Konference Desetiletí výchovy... S projevem vystupuje Libuše Šilhánová z Českého helsinského výboru, první zleva místopředseda vlády ČSFR Jozef Mikloško, 1992.

každý má právo
na svobodu přesvědčení
a projevu;
toto právo nepřipouští,
aby někdo trpěl újmu
pro své přesvědčení
a zahrnuje právo
vyhledávat, přijímat
a rozšiřovat informace
a myšlenky
jakýmkoliv prostředky
a bez ohledu
na hranice.

Všeobecná deklarace
lidských práv
Článek 19

Muzeum Kroměřížska v Kroměříži
si Vás dovoluje pozvat
na slavnostní zahájení výstavy

Rádio ve službách svobody

které se bude konat
12. května 1992 v 17.30 h
ve výstavních sálech Muzea
Kroměřížska
Velké náměstí 38

Výstava byla připravena
ve spolupráci
s Národním technickým muzeem Praha
a Radio Free Europe (Radio Liberty)

Záštitu převzal
přednosta Okresního úřadu v Kroměříži
JUDr. Emil Zavadil

Po slavnostní vernisáži bude v 19 h
sloužena mše svatá
za myšlenku lidských práv
světicím biskupem
Mgr. Josefem Hrolickou
v chrámu sv. Mořice v Kroměříži

Tato výstava bude otevřena v rámci
Konference o lidských právech,
konané v Muzeu Kroměřížska
ve dnech 12. - 13. května
a bude otevřena dále
kromě pondělků
do 7. června 1992

Regionální klub UNESCO
Okresní úřad v Kroměříži
Město Kroměříž
Školský úřad v Kroměříži
Muzeum Kroměřížska
Regionální koordináční rada
pro Mezinárodní rok rodiny

dovolují si Vás pozvat na konferenci

LIDSKÁ PRÁVA A SOUČASNÁ RODINA

pořádanou v rámci Desetiletí výchovy k lidským
právům a Mezinárodního roku rodiny ve dnech
5. a 6. května 1994 v Kroměříži.

ZÁŠTITU PŘEVZALI:

JUDr. Karel Kus, předseda Národní koordináční rady pro
Mezinárodní rok rodiny
Ing. Josef Pavla, předseda výboru pro lidská práva a
národnosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
Arcibiskupství Olomouc

Třetího ročníku konference Klubu UNESCO Kroměříž se zúčastnil prezident republiky Václav Havel, Sněmovní sál Arcibiskupského zámku, 1994.

1994: Lidská práva a současná rodina (za účasti prezidenta republiky Václava Havla)

1995: Právo na vzdělání - hodnota pro jednotlivce i společnost

1996: Právo na informace

1997: Právo na život

1998: Minulost a současnost práv občanů, národů a národnostních menšin - lidská práva a povinnosti v epoše multikulturalismu: rovnost, negativní a pozitivní diskriminace

1999: Svět seniorů - lidská práva a současný život seniorů v ČR

2000: Mladí lidé - aktivní občané v budoucí Evropě, jejich práva a povinnosti

V roce 2001 se Klub UNESCO Kroměříž a Hestia – Národní dobrovolnické centrum - dohodly na společném budoucím projektu. Šlo o další desetiletí konferencí zaměřených na oblast dobrovolnictví a dárcovství. První konference s touto problematikou byla uspořádána v Kroměříži již v roce 2001 v rámci Mezinárodního roku dobrovolníků vyhlášeného OSN na následující rok a byla zaměřena na rehabilitaci myšlenky dobrovolnictví v české společnosti. Dále následovaly konference:

2001: Dobrovolnictví a dárcovství - obnova občanských ctností

2002: Dobrovolníci v zařízeních sociální péče

2003: Dobrovolníci v krizových situacích

2004: Dobrovolníci, vzdělávání a výchova ve škole i mimo školu

2005: Partnerství v komunitě a firemní dobrovolnictví jako součást společenské odpovědnosti firem

2006: Dobrovolnictví - ochrana před sociálním vyloučením

Na těchto akcích navštívených špičkami intelektuálního a politického života republiky (namátkou jmenujme prezidenta republiky Václava Havla, předsedu vlády ČR Vladimíra Špidlu, předsedu senátu Petra Pitharta, prezidentku Generální konference UNESCO Jaroslavu Moserovou, olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera, rektora UP v Olomouci Josefa Jařaba, filozofa Jana Sokola, prezidenta České křesťanské akademie Tomáše Halíka, socioložku Jiřinu Šiklovou, pravidelnými účastníky byli zástupci Českého helsinského výboru a mohli bychom pokračovat do nekonečna), bylo vysloveno mnoho složitých tezí, mezi nimiž se zvláště blýskají předem nepřipravené věty novináře, exulanta, realisty a ministra kultury (leden 1994-květen 1996) Pavla Tigrida vyslovené 27. dubna 1995 v Základní umělecké škole Kroměříž při dílčím semináři konference, který měl název Vzděláním a výchovou k vnímání krásy a kultury života, a zaznamenané v listu Hanácké Athény:

Povím Vám něco ze zkušenosti. Kultura - já bych řekl kultivovanost - musí být v nás. Mnohokrát jsem se přesvědčil, že není-li v člověku ten základní cit, to zaujetí, můžete ho vychovávat, vzdělávat, pěstovat, a vaše úsilí většinou přijde nazmar. Nesouvisí to se vzděláním. Já jsem v životě potkal dost hloupých doktorů a naopak písmáků - lidí poučených a moudrých. Co to je „vzdělanec“? Co to je „intelektuál“? Je to člověk, který vymyslí něco originálního, původního a originálním způsobem to prezentuje. Vzdělání k tomu samozřejmě patří, je to však jenom nástroj. Vy tady máte podnikatele, kterého všichni znáte. (V této chvíli ukázal ministru účastníkům brožuru Octárna.) Pokud jsem se dočetl, žádný intelektuál to není, nic nenapsal,

Konference Klubu UNESCO Minulost a současnost práv občanů, národů a národnostních menšin... Ve Sněmovním sále zámku zleva: Jaroslava Moserová, Petr Pithart, Jan Graubner, Tomáš Halík, 1998.

První mluvčí klubu a jeho čestný člen Vladimír Příkryl při chvilce odpočinku na konferenci Minulost a současnost práv..., 1998.

nezhudebnil, ale tento elektrikář si prostě řekl, že z toho starého objektu něco udělá a udělal. Bylo to odvážné a výsledek je skvělý... Víte, co mě překvapuje? Že po pěti letech svobody je mládež v Čechách tak málo výbojná. Četl jsem nedávno Revolver revue a tam samí staří známí: Štýrský, Toyen, Honzl, Frejka, E. F. Burian. K tomu spojovací texty redaktorů - mizerné jako vystydlá česnečka... Procestoval jsem kus světa. Nikde jsem neviděl, že by zlato z neumětela génia vytvořilo. I z tohoto hlediska je potřeba nahlížet téma kultura a peníze...

V rámci této konference byla roku 1995 zahájena činnost Akademie III. věku, iniciovaná v Kroměříži Klubem UNESCO a Knihovnou Kroměřížska, kterou klub s knihovnou nadále pořádají společně. Akademie tak navázala na starší kroměřížské tradice přednášek pro seniory. Z uvedených „neusedlých“ slov Pavla Tigrida (narozen 1917) vidíme, jak je zařazování lidí podle věku - nikoli podle tvořivosti myšlení - občas zcestné. Vzdělávání seniorů je v Akademii zaměřeno především na oblast místní a regionální historie a na zdravotní péči, průměrná návštěvnost přednášek činí 80-100 účastníků.

Volně v rámci klubu pracují rovněž kolektivní členové Klubu UNESCO Kroměříž, jimiž jsou Česko-francouzská společnost, Česko-rakouská společnost, Švabinského kruh přátel výtvarného umění v Kroměříži a Česká křesťanská akademie, místní skupina Kroměříž, pořádající také četné přednášky či poznávací zájezdy.

DNY KULTURY SPŘÁTELENÝCH ZEMÍ

Pro Kroměřížany byl od počátku velice přitažlivý projekt Dnů kultury sousedních i vzdálenějších zemí. Dny kultury od počátku zapadaly do konceptu „*vrazení Kroměříže do rodiny tradičně kulturních evropských zemí*“. Záměrem jejich organizátorů bylo setkávání a sblížování místní a zahraniční mládeže, umělců, spolků a zájmových sdružení, institucí státní správy a samosprávy, podnikatelů, vědců a široké veřejnosti. Proběhly Dny kultury Itálie, Francie, Rakouska, Německa, Polska, Slovenska, Holandska, Rumunska... Koncept průběhu Dnů kultury Klub UNESCO v Kroměříži inicioval, dal jim prvotní impuls, spolupracoval na jejich utváření. Časem organizaci Dnů kultury zcela převzala kroměřížská radnice. Klub se však na nich stále podílí zajišťováním přednášek kvalitními lektory či různými kulturně-vzdělávacími akcemi.

Pro založení tradice je podstatný vydařený začátek, proto si první akci tohoto druhu nazvanou „Týden italské kultury v Kroměříži“, která proběhla ve dnech 7.-16. září 1992, připomeňme. Je důležité vědět, které instituce Klubu UNESCO a městu od počátku pomáhaly v rozšiřování kontaktů a vzájemného poznávání

se s jinými národy. Překvapuje, jak byl tento první týden zahraniční kultury ve městě mnohotvárný a bohatý.

Dne 7. září 1992 byla v Muzeu Kroměřížska otevřena výstava grafiky, akvarelů a drobné plastiky výtvarnice S. P. Recchioni. Den nato se v Okresní knihovně konala vernisáž výstavy italských knih, časopisů a hraček, v kině Slovan proběhla beseda o současném italském filmu a v podvečer festival současných italských filmů. Dne 9. září program pokračoval vernisáží fotografií města Benevento v muzeu a tamtéž výstavou o Kryštofu Kolumbovi, den zakončila přehlídka italské módy v Domě kultury. Ve čtvrtek 10. září se v knihovně uskutečnila beseda o italské literatuře, 15. září začal v muzeu dvoudenní seminář o vztazích italského umění k českým zemím a ještě téhož dne navečer následovala rovněž v muzeu vernisáž výstavy Italská kresba 16. století ze sbírek olomouckého arcibiskupství. Seminář pokračoval den nato v zámku diskusí v zámecké obrazárně a Týden italské kultury zakončil koncert uskupení Quartetto Monti ve Sněmovním sále zámku.

O ZÁPISU KROMĚŘÍŽSKÝCH ZAHRAD A ZÁMKU NA SEZNAM SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO A PŘÍRODNÍHO DĚDICTVÍ UNESCO

Výbor Klubu UNESCO a představitelé města Kroměříže přehodnotili během roku 1994 na doporučení představitelů památkových ústavů dosavadní záměr o zařazení historického jádra Kroměříže na listinu světového dědictví UNESCO. Ředitel Památkového ústavu v Brně Ing. Zdeněk Novák doporučil zaměřit veškeré úsilí na zápis pouze nejvíce nadějných Květných zahrad na seznam a nabídl odborné vypracování žádosti svým ústavem. Rada města Kroměříže tuto aktivitu podpořila na zasedání 20. října 1994 a požádala zástupce místních kulturních institucí a dva místostarosty o sestavení pracovní skupiny „...*kteřá by připravila text přihlášky a stanovila doporučení pro městské zastupitelstvo Kroměříže ke schválení finanční částky na přípravu tohoto projektu*“. Vidíme, že šlo do tuhého, začalo se mluvit o penězích. Dalším nezbytným krokem bylo vyhlášení komplexu Arcibiskupského zámku, Květné a Podzámecké zahrady Národní kulturní památkou ČR roku 1995. Dlouholetý předseda klubu a někdejší ředitel Arcibiskupského zámku A. Lukáš na to zavzpomínal v březnu 2002 v listu MF Dnes takto: „*No a v roce 1995 se národní kulturní památky přehodnocovaly a byla z nich vyřazena hospoda U Kaštanu, známá z počátků rozvoje dělnického hnutí. To jsme oslavili, protože její místo zaujala Kroměříž, a základní podmínka /pro zápis na seznam UNESCO/ byla splněna*“. Z důvodu vyhlášení celého kroměřížského zámeckého komplexu Národní kulturní památkou ČR došlo k přehodnocení záměru usilovat pouze u Květné zahrady o zápis do prestižního seznamu a k rozšíření tohoto záměru na obě zahrady a zámek. Snad pomohlo i to, že se zmi-

Konference Klubu UNESCO mívají i svou společenskou část: zleva Eva Nováková, Jiřina Šiklová, Jaroslava Moserová, Arcibiskupský zámek, 1998.

Biskupská mincovna v Kroměříži byla otevřena v rámci oslav 150. výročí zasedání říšského sněmu ve městě. Expozici si prohlížejí zleva: Miroslav Pilát, Petr Pithart, Antonín Lukáš, 1998.

Odhalení pamětních desek připomínajících zápis komplexu kroměřížských zahrad a zámku na Seznam kulturních a přírodních památek UNESCO. Zleva Jan Graubner, Jaroslava Moserová, 1999.

ňovaný Zdeněk Novák brzy stal náměstkem ministra kultury ČR. Ovšem zásluhy Antonína Lukáše o zapsání kroměřížských zahrad a zámku na seznam UNESCO jsou neocenitelné, stejně jako vlivná podpora starosty města Kroměříže Ing. Petra Dvořáčka a přednosty Okresního úřadu Kroměříž Mgr. Miroslava Piláta.

Návrh na zapsání komplexu zámku a zahrad na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO byl zpracován v letech 1996-1997. Vypracováním byl na návrh památkových ústavů v Brně a Praze pověřen ministerstvem kultury PhDr. Jaroslav Petruš, jenž zpracoval hlavní historickou, uměnovědnou a dokumentační část, kterou významní čeští odborníci doplnili o hodnocení zámecké obrazárny, knihovny, hudebního archivu, numismatické sbírky, dendrologické skladby obou zahrad a srovnávací studii místních zahrad a zámku s podobnými komplexy evropskými. Garantem a konečným koordinátorem celého projektu byl Ing. arch. Aleš Vošahlík, CSc., který dokumentaci předal po odsouhlasení našimi národními orgány v pařížské centrále UNESCO koncem června 1997.

Kroměřížský zámecký komplex zažil ještě inspekční návštěvu vyslanou z centrály UNESCO v osobě předního nizozemského odborníka Dr. Roberta de Jong, která proběhla k jeho naprosté spokojenosti. Nakonec byly Zahrady a zámek v Kroměříži zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v japonském Kjótu v prosinci 1998.

Předseda Klubu UNESCO Antonín Lukáš to oznámil v místním tisku 8. prosince 1998 takto: „... *Ve středu 2. prosince 1998 přišel fax, oznamující schválení zápisu kroměřížského komplexu Květné (v původním názvu Libosad) a Podzámecké zahrady spolu s Arcibiskupským zámkem mezi 582 míst mimořádných univerzálních hodnot ve 114 zemích světa... Kroměříž je zase jednička!*“

Velice pěkně popřál Kroměříži a jejím obyvatelům k zápisu památek města na prestižní seznam UNESCO v Týdeníku Kroměřížska předseda Senátu Parlamentu ČR a dlouholetý příznivec klubu JUDr. Petr Pithart. Připomeňme si jeho slova:

Vážení a milí Kroměřížané, mám velikou radost z toho, že tři šperky Vašeho krásného města se ocitly na hlavním seznamu světových šperků.

Vím z mnoha návštěv u Vás, že to není jen zásluha generací stavitelů, výtvarných umělců, zahradních architektů a šlechtitelů, ale i dnešních radních a dnešních pečovatelů o tyto skvosty. V neposlední řadě pak zdejšího unika - Klubu UNESCO. Málokde jsem se setkal s takovým patriotismem, s takovou hrdostí na vlastní město, s takovou starostlivostí o jeho památky.

Nebýt jich, Kroměříž by byla městem mezi městy, takto je po zásluze vyzdvížena mezi několika nejproslulejších.

Prosím Vás, abyste si i nadále Vašeho města, jeho zámku i zahrad hleděli a těšili se na další návštěvu.

Gratuluji Vám všem!

Petr Pithart

Díky procesu zápisu zahrad a zámku na prestižní seznam UNESCO má město Kroměříž v galerii svých čestných občanů o jednoho člena více, neboť za mimořádný osobní podíl na zápisu zahrad a zámku do Seznamu památek světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO udělilo 11. června 1999 své čestné občanství výše zmíněnému odbornému pracovníkovi Státního ústavu památkové péče v Praze Aleši Vošahlíkovi.

PAMÁTKOVÁ OBNOVA BISKUPSKÉ MINCOVNY V KROMĚŘÍŽI

Po připomenutí klíčové události v dějinách klubu se vraťme o několik let zpět. Je to kvůli zdůraznění významu dalšího vydařeného počínu Klubu UNESCO Kroměříž, kterým byla regenerace a rekonstrukce budovy bývalé biskupské mincovny v Kroměříži, o kterou se kroměřížští numismatici v čele se svým předsedou Františkem Färberem zasazovali desítky let. Jejich úsilí bezesporu odvrátilo hrozící asanaci historicky cenné budovy.

Cesta k její obnově se ukázala na jaře 1994, když navázala poslankyně za Kroměříž a členka klubu Eva Nováková po konzultaci s guvernérem České národní banky Ing. Josefem Tošovským kontakt s ředitelem peněžní sekce ČNB a numismatikem JUDr. Leopoldem Surgou. Ten klubu doporučil založení nadace, která by shromažďovala prostředky nutné k rekonstrukci mincovny.

Předseda Klubu UNESCO Antonín Lukáš přišel s představou, že by snad bylo možné usilovat někdy v budoucnu o zápis biskupské mincovny na seznam památek UNESCO.

„Nadace mincovna Kroměříž“ byla zaregistrována na Okresním úřadě Kroměříž 13. září 1994 s volenou radou pod předsednictvím významného místního podnikatele Pavla Mráčka, majitele firmy ELMA-THERM Kroměříž. Na ustavující schůzi byl dne 14. října 1994 přijat harmonogram postupu prací a zajišťování finančních prostředků. Vedle stálé expozice kroměřížského biskupského mincování se od počátku počítalo se vznikem Studijního a dokumentačního centra evropských duchovních ražeb sídlícím přímo v budově mincovny. Na památkové obnově budovy se pak pilně pracovalo, zvláště když začaly přicházet sponzorské příspěvky podnikatelů a peníze z rozpočtu Okresního úřadu v Kroměříži, zde musíme připomenout zásluhu jeho přednosty Miroslava Piláta.

Ke slavnostnímu otevření již mnohokrát odepisované budovy bývalé Biskupské mincovny došlo 16. května 1998 v rámci oslav 150. výročí zasedání říšského sněmu v Kroměříži současně s konáním V. mezinárodního numismatického symposia s tématem Mincovnictví na Moravě v proměnách věků.

O VZNIKU INFORMAČNÍHO CENTRA UNESCO PŘI KNIHOVNĚ KROMĚŘÍŽSKA

Rok 1998 byl plný aktivit, spadají do něho i velmi reálné kroky vedoucí k vytvoření Informačního centra mládeže UNESCO Kroměříž. K prvním kontaktům mezi představiteli Klubu UNESCO Kroměříž a Českou komisí UNESCO, reprezentovanou jeho předsedkyní MUDr. Jaroslavou Moserovou, ohledně jeho zřízení ve městě došlo 11. května 1997. Centrum mělo začít zkušebně pracovat při příležitosti konání 7. mezinárodní konference k lidským právům v Kroměříži nazvané Minulost a současnost práv občanů, národů a národnostních menšin ve dnech 25.-26. 5. 1998. Stabilitní činnost mělo pracoviště zahájit v roce 1999.

Název i náplň práce centra doznaly změn. V dubnu 1998 se již mluví o Informačním centru pro podporu výchovy a vzdělávání a realizaci programu UNESCO na základních a středních školách. Centrum mělo sídlit v Muzeu Kroměřížska při muzejní knihovně s možností jejího využívání. Na jeho otevření se spěchalo, mělo k němu dojít 1. října 1998, časem bylo otevření centra přesunuto na listopad 1999. Probíhala mnohá jednání s představiteli České komise pro UNESCO i pracovníky Ministerstva zahraničních věcí ČR, věc zřízení centra se však stále nedařilo realizovat, až se iniciativy chopila Knihovna Kroměřížska, jejíž ředitelka PhDr. Šárka Kašpárková vypracovala projekt skutečně reálného fungování Informačního centra UNESCO (ICU), které bylo pojato širěji a nebylo zaměřeno pouze na mládež. Knihovna Kroměřížska byla za sídlo centra vybrána i kvůli své přístupnosti pro veřejnost, vždyť i centrála UNESCO v Paříži charakterizovala veřejné knihovny jako všeobecně dostupný zdroj informací, jehož existence je předpokladem vzdělanosti obyvatelstva. Činnost Informačního centra UNESCO při knihovně byla zahájena neformálně na základě dohody mezi Klubem UNESCO Kroměříž, Okresním úřadem Kroměříž, Knihovnou Kroměřížska a Českou komisí pro UNESCO dne 1. března 2000. V první etapě šlo o vybudování pracoviště vybaveného materiály a dokumenty UNESCO, které bude přístupné všem skupinám uživatelů. Počítačem s připojením k internetu přispěl okresní úřad.

Pracoviště začalo, vedle vybavení dokumenty a publikacemi, brzy vytvářet databázi památek UNESCO, databázi přidružených škol UNESCO a spustilo provoz vlastních webových stránek, které byly dílem zaměstnankyně knihovny Jany Pošvancové.

Počáteční cíl Informačního centra UNESCO při Knihovně Kroměřížska se dodnes daří plnit a zní sympaticky skromně: „*Potřeba adresných, přesných a rychlých informací narůstá v celém světě. Doufáme, že Informační centrum UNESCO Kroměříž pomůže svým uživatelům usnadnit práci - zjednodušit orientaci ve světě informací a zrychlit vzájemnou komunikaci.*“

V současné době zajišťuje Knihovna Kroměřížska aktuální servis webu Klubu UNESCO Kroměříž, který zároveň spravuje (www.unesco-kromeriz.cz). Tento web je na základě rozhodnutí vedení klubu zaměřen na propagaci klubových aktivit.

OSLAVY ZÁPISU NA SEZNAM UNESCO

Kroměřížané si každoročně připomínají zapsání svých zahrad a zámku na seznam UNESCO oslavami o prvním červnovém víkendu. Tato tradice Dnů zahrad a zámku byla započata roku 2000 jako upomínka slavnostního aktu, který se odehrál 11. června 1999 ve Sněmovním sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Toho dne převzal na společném zasedání členů Okresního shromáždění okresu Kroměříž a Městského zastupitelstva Kroměříž přednosta Okresního úřadu v Kroměříži Miroslav Pilát z rukou tajemníka pro kulturní záležitosti UNESCO při Ministerstvu kultury ČR Mgr. Michala Beneše oficiální křjotský certifikát, který potvrzuje zapsání kroměřížských zahrad a zámku na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Toho dne také odhalili olomoucký arcibiskup Jan Graubner, místopředsdkyně Senátu Parlamentu ČR Jaroslava Moserová a náměstek Ministerstva kultury ČR Zdeněk Novák u vchodu do kroměřížského zámku pamětní desky připomínající, že komplex zahrad a zámku v Kroměříži figuruje na Listině světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Den nato, 12. června 1999, Kroměřížany potěšil hvězdně obsazený zábavný program nazvaný Zámecká slavnost vysílaný, později v hlavním vysílacím čase Českou televizí.

Dny zahrad a zámku byly původně iniciovány Klubem UNESCO na návrh jeho tehdejší místopředsdkyně Evy Novákové a organizovány jako „zahradní slavnosti“ střídavě v Květné zahradě a v Podzámecké zahradě. V zahradách se hrálo, zpívalo, tančilo, byly pořádány výstavy s názvy „Strom poezie“ či „Dětská galerie“, uskutečnil se „Hyde park“ s Jiřinou Šiklovou...

V posledních letech se na konání každoročních oslav Dnů a zahrad a zámku významněji podílí město Kroměříž. Pořádá při té příležitosti velký řemeslný jarmark na se soutěží o nejhezčí suvenýr města, zajišťuje bohatý kulturní program pro všechny věkové kategorie Kroměřížanů i oblíbené večerní muzikálové představení na Velkém náměstí.

Dny zámku a zahrad. Zahradní slavnost v Podzámecké zahradě a Hyde Park s Jiřinou Šiklovou, 2001.

Jednou za dva roky se při této příležitosti konají mezinárodní konference odborníků věnované památkové péči.

První taková konference v roce 2000 měla název Jak se žije památkám UNESCO v České republice. V roce 2002 následovala konference nazvaná Historické zahrady Kroměříž 2002, údržba zahrad. V roce 2004 tato akce proběhla pod názvem Historické zahrady Kroměříž 2004, vývoj zahradní kultury, evropská zahradní kultura. Dosud poslední konference se uskutečnila v Muzeu Kroměřížska ve dnech 8.-10. června pod názvem Historické zahrady Kroměříž 2006, umění a společenský život v historických zahradách.

ZASTAVENÍ PO DESETI LETECH EXISTENCE KLUBU

Jistým mezníkem ve vývoji Klubu UNESCO Kroměříž se stal rok 2001, kdy klub oslavil 10. výročí svého trvání, a to vskutku velkolepě 3. prosince 2001 v aule Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži na slavnostním shromáždění Zastupitelstva města Kroměříže a Klubu UNESCO. Na shromáždění bylo přijato společné memorandum, které začíná slovy: „*Město Kroměříž považuje podporu kulturních a vzdělávacích aktivit ve městě Kroměříži za trvalou prioritu, které bude věnována mimořádná pozornost.*“ Text memoranda otiskujeme celý v dokumentech.

HUDBA V KRÁSNÉ ARCHITEKTUŘE

Výbor Klubu UNESCO a především jeho tehdejší místopředsedkyně Eva Nováková se rozhodly na přelomu starého a nového tisíciletí vnášet do kroměřížských architektonických skvostů více života prostřednictvím koncertů klasické hudby. Vznikla tak tradice letních festivalů Hudba v zahradách a zámku v Kroměříži. Záměrem bylo obohatit kulturní život místních obyvatel, napomoci rozvoji cestovního ruchu a propagovat vzácný hudební archiv kroměřížského zámku, odkud pochází partitury řady do programu zařazovaných koncertních děl. Vedle známých souborů a sólistů jsou návštěvníkům představovány i výrazné talenty a nově vznikající hudební soubory. Významnou podporu festivalu poskytli příkladnou spoluprací pan Harry Hurvitz z Kanady, pořadatel dirigentských, operních a klavírních kurzů, ředitel Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín Mgr. Marek Obdržálek, ředitel Konzervatoře P. J. Vejvanovského Miroslav Šiška, ředitel ZUŠ Kroměříž Jaroslav Prokop i jeho nástupkyně ve funkci ředitele MgA. Yvona Křivánková a v neposlední řadě dirigent Mgr. Tomáš Netopil s občanským sdružením Art Collegium.

Desátá Konference Klubu UNESCO Kroměříž se uskutečnila ve spolupráci s Hestí - Národním dobrovolnickým centrem. V první řadě zleva: Eva Nováková, Vladimír Špidla, Olga Sehnalová, Muzeum Kroměřížska, 2001.

Pamětní list k 10. výročí založení Klubu UNESCO Kroměříž, 2001.

Festival Hudba v zahradách a zámku v Kroměříži probíhá každoročně pod záštitou České komise UNESCO, vyrůstá z dlouhé a bohaté kroměřížské hudební tradice, která je zde ovšem stále oživována z vydatných zdrojů hudebního školství (Konzervatoř P.J.Vejvanovského, Církevní konzervatoř, Základní umělecká škola) i několika vynikajících pěveckých sborů (Dívčí pěvecký sbor Střední pedagogické školy, Moravští madrigalisté, Moravan, pěvecký sbor Gymnázia Kroměříž či smíšený sbor Ave Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži).

PRÁCE S MLÁDEŽÍ

Velkou pozornost věnuje Klub UNESCO práci s mládeží. Pětice kroměřížských škol je z jeho podnětu členem sítě Přidružených škol UNESCO v ČR (ZŠ Zachar, ZŠ U Sýpek, Gymnázium Kroměříž, Střední zdravotnická škola Kroměříž a Tauferova střední odborná škola veterinární). Nejsou to školy specializované či nějak zvýhodňované, ale díky svému informačnímu napojení na UNESCO vedou studenty k ideálům této organizace. V jejich výuce je dán větší než obvyklý akcent na kulturní dědictví, lidská práva, ekologickou výchovu a informace vztahující se ke struktuře OSN a systému její práce.

NOVÉ CÍLE KLUBU

Mnoho nových aktivit klubu a hlavně realizace jeho hlavního cíle, kterým byl zápis kroměřížských památek do seznamu UNESCO, přinesly po deseti letech od přijetí prvních stanov Klubu UNESCO v roce 1993 potřebu jejich doplnění, vyjádření nových cílů a potřeb. Poslední, dosud platné stanovy byly schváleny členskou schůzí klubu dne 10. února 2003. Uvedme si základní cíle a formy činnosti klubu zformulované v tomto základním dokumentu. Mnohé nám to napoví o vývoji Klubu UNESCO Kroměříž a nastoupených trendech.

Základní cíle klubu

- a) realizace rozhodnutí a závěrů Generální konference UNESCO a České komise pro UNESCO
- b) po zápisu kroměřížských zahrad a zámku do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO usilovat o osvětu občanů, zejména mládeže, v zájmu respektování kulturního a přírodního dědictví lidstva
- c) výchova a vzdělávání v oblasti lidských práv

- d) podpora rozvoje dobrovolnictví, dárcovství, badatelské činnosti a jiných občanských aktivit
- e) přispívat k rozvoji kultury, vzdělávání, folklorních tradic, cestovního ruchu a využívat kulturního dědictví města, regionu a kraje, jejich historických, architektonických, uměleckých památek a sbírek
- f) rozvíjet spolupráci se samosprávnými orgány Kroměřížska i kraje, školami, kulturními i vědeckými institucemi a dalšími občanskými sdruženími založenými za účelem rozvíjení kulturních aktivit občanů

Formy činnosti klubu

- a) pořádání celostátních i mezinárodních konferencí, seminářů a přednášek za účasti širokého okruhu odborníků
- b) příprava kulturních akcí, koncertů, výstav, vyhlašování soutěží pro mládež zaměřených na činnost UNESCO
- c) zajišťování vzdělávání seniorů prostřednictvím Univerzity volného času a Kurzů tréninku paměti
- d) vydávání sborníků z pořádaných konferencí a dalších informačních materiálů o klubu
- e) nepřetržitá činnost Informačního centra UNESCO v Knihovně Kroměřížska

PŘÍLOHY:

Složení vedení Klubu UNESCO Kroměříž 1991-2004

Ing. Jiří Špunar, CSc., byl předsedou Klubu UNESCO Kroměříž od 9. 9. 1991. Dalšími členy výboru klubu byli prof. PhDr. Stanislav Kratochvíl, CSc., akad. mal. František Sysel, MgA. Miroslav Šiška.

Mgr. Jitka Dvořáková předsedkyní od 7.12. 1992, místopředsedy ing. Jiří Špunar, CSc. a mgr. Antonín Lukáš.

Mgr. Antonín Lukáš předsedou od 24.1. 1994, místopředseda Ing. Jiří Špunar, CSc.; ještě během tohoto volebního období byl ve funkci nahrazen Mgr. Jitkou Dvořákovou a Ing. Jiřím Jachanem.

Mgr. Antonín Lukáš předsedou od 22.1. 1996, místopředsedy Mgr. Jitka Dvořáková a Ing. Jiří Jachan.

Mgr. Antonín Lukáš předsedou od 16.12. 1996, místopředsedkyní MUDr. Eva Nováková.

Mgr. Antonín Lukáš předsedou od 14. 12. 1998, místopředsedkyní MUDr. Eva Nováková.

Mgr. Antonín Lukáš předsedou od 15. 1. 2001, místopředsedkyní MUDr. Eva Nováková.

MUDr. Eva Nováková předsedkyní od 23. 2. 2004, místopředsedou Mgr. Miroslav Pilát.

Programový model regionálního Klubu UNESCO města Kroměříže (konečná verze, 1991)

Vytvořením regionálního klubu UNESCO ve městě Kroměříži budeme navazovat na historické tradice rozvoje vědy, kultury a vzdělanosti opírající se o profesionální, personální a institucionální možnosti dneška. V souladu s filosofií národní komise UNESCO ČSFR a v rámci záměrů generálního ředitele UNESCO p. Federico Mayor zaměříme regionální činnost na potřeby netradičních výchovných, vědeckých a kulturních činností, které se budou přibližovat projektovým záměrům UNESCO.

Město „otevřít své brány“ UNESCO vlastní iniciativou a nabízí realizaci mezinárodních aktivit v historických budovách města pro všechny výše uvedené oblasti. Kroměříž svou polohou je uprostřed ČSFR, ve středu úrodné části Moravy. Město je významnou památkou architektonického celku městské historické zástavby, s dominantou Arcibiskupského zámku, kostelů a rozsáhlých zahrad vytváří spolu s kulturním zázemím mimořádné podmínky pro uskutečnění akcí na vzkříšení a podporu rozvoje - minulým režimem zdevastovaných - hmotných a duchovních hodnot společnosti.

V nedávné době se v Kroměříži - v zámeckých sálech - uskutečnila významná jednání státní a politické reprezentace za účasti prezidenta. Ve stejných i dalších reprezentačních prostorách se uskutečňují i jiné akce politického a hospodářského charakteru.

Výjimečnost a kulturní úroveň prostředí zámku a vybavení jeho interiérů odpovídají významu takovýchto jednání a zajišťují jejich důstojný průběh. Nástěnné malby Ant. Maulbertsche, obrazárna s díly Tiziana, Bassana, Van Dycka, Cranacha, Breughela aj., historická zámecká knihovna se vzácnými rukopisy a hudebním archivem barokních hudebních děl, grafická sbírka, kolekce numismatiky atd. umocňují hodnotu interiérů.

Technické zázemí pro pořádání podobných i mezinárodních akcí tvoří kapacita hotelů cca pro 100 osob a je možné je plně napojit na programové mezinárodní akce UNESCO.

I.

Kultura

Z této základny, potřeby nápravy škod a zvláště zachování kulturního dědictví architektury, zahrad, uměleckohistorických sbírek vyplývají náměty pro pořádání akcí ve spolupráci či pod záštitou UNESCO nebo jiných specializovaných organizací, např. ICOMOS-IFLA:

- a) pořádání odborných symposií s mezinárodní účastí odborníků na témata vztahující se k vytvoření koncepce stavebního vývoje historických měst v podřízenosti zájmům ochrany architektury jako uměleckého díla a zajištění této činnosti zřízením odborné instituce na městských úradech;
Uměleckořemeslné zázemí prací na památkových objektech zkvalitnit organizováním kurzů a školením potřebných profesí (štukatéri, fasádníci, klempíři, kováři...) a rozšiřováním vědomostí potřebných pro zajištění úrovně dokumentace, průzkumu, evidence, projekce, údržby, restaurování, restituice, rekonstrukce, adaptace objektů a uměleckých sbírek, k otázkám vztahu historie k současnosti, funkci a úloze zahradní architektury včetně jejího místa v ekologii;
- b) pořádání výstav výtvarného charakteru, numismatiky, knih a grafiky ze sbírek zámku a využití těchto výstav k navázání spolupráce s organizacemi podobného charakteru pod patronací UNESCO, případně s jeho pomocí;
- c) pořádání Týdnů kultury jiných zemí (například Týden italské kultury) s výtvarnými výstavami, koncerty, festivaly filmů (tradice ARSFILMu) a TV programů, literárními semináři a výstavami knih;
- d) vyhlášení 300. výročí úmrtí významného barokního skladatele P.J.Vejvanovského (1643-1693), který působil v Kroměříži, jako významnou kulturní akci UNESCO. Při této příležitosti bude město za aktivního podílu Konzervatoře organizovat oslavy, do kterých přispěje formou řady koncertních vystoupení. V rámci těchto hudebních oslav lze zorganizovat řadu dalších významných symposií v rámci hudební asociace UNESCO;
- e) k prohloubení kulturních styků hudební mládeže navrhujeme pořádat letní interpretační kurzy s mezinárodní účastí v instrumentálních oborech pod vedením pedagogů školy a zvaných lektorů.

II.

Cestovní ruch

V rámci cestovního ruchu uspořádat pro cestovní kanceláře seminář zaměřený na umělecké a historické hodnoty regionu s cílem zařadit Kroměříž a další objekty střední Moravy do programů úzce specializovaných zájezdů pro odborníky a turisty, případně instituce a školy, zajímající se detailně o některou z uvedených specifik regionu.

III.

Oblast výchovy a vzdělání

Poloha Kroměříže jako centra zemědělské výroby vedla ke vzniku zemědělského školství (školy veterinární, mlékárenská, hospodyňská, odborná učiliště země-

dělských profesí), které bylo doplněno před sto lety dalšími středními školami (gymnázia, reálné gymnázium, učitelský ústav, zdravotnická škola, obchodní akademie, rodinná škola, konzervatoř) s žáky z celé republiky. Řešení obecných problémů s využitím kvalifikovaných odborníků bude orientováno na profese:

- a) autoelektrikář – v oblasti autoopravenství. Dovoz vozidel zahraničních značek na čs. trh je nutno s předstihem zabezpečit potřebnými specializovanými odborníky této profese. Ve Středním odborném učilišti strojírenském Kroměříž je koncipován nový učební obor autoelektrikář se zaměřením na elektroniku motorových vozidel. Průzkum odborníků firmy VEV /nizozemský ústav pro elektrotechniku; pp/ prokázal, že příprava učňů pro tuto oblast elektrotechniky v Československu je prováděna na zastaralých technologiích a zastaralými metodami. Vzniká spolupráce mezi učilištěm a VEV při přípravě denního studia i rekvalifikace pro oblast elektromontérů a s kvalifikací platnou v zemích evropského společenství. V případě schválení holandskou vládou bude spolupráce rozšířena i do oblasti průmyslové automatizace. Pro tyto a další výchovné a vzdělávací účely nabízíme moderní školské zařízení včetně ubytování pro možnost dopracování celkového projektu s podílem Holandska a naší účastí v rámci UNESCO.
- b) štukatér-fasádník – dělnické povolání rozšířené dále o profesi památkový klempíř pro věže a atypické pláště se zaměřením na údržbu historických památek. Pro výuku těchto řemesel nabízíme:
 - mistry-restaurátory pro teoretickou i praktickou výuku
 - školská zařízení včetně ubytování
 - podíl na vypracování podílů UNESCO pro uvedené profese
- c) hudební výchova – nabízíme možnosti individuálního studia na konzervatoři P. J. Vejvanovského zahraničním studentům v oborech, kterým vyučujeme (možnost reciproční výměny našim studentům).

IV.

Oblast vědeckého bádání

- a) Nabízíme badatelskou činnost pomocí konzervatoře P.J. Vejvanovského v notovém archivu zámku v Kroměříži. Současně jsme připraveni ke spolupráci při eventuální nabídce not a hudebních materiálů získaných při badatelské činnosti z Arcibiskupského zámku v Kroměříži pro hudební nakladatelství při UNESCO.
- b) Nabízíme vědecká pracoviště Výzkumného ústavu obilnářského v Kroměříži pro badatelskou činnost ve využití poznatků z oblasti genetických zdrojů, geneticko-šlechtitelských metod, pěstebních technologií pro různé výrobní oblasti a směry využití produkce, stanovení kvality zrnin pro různé tech-

nologické využití. Tyto poznatky mohou být využity pro zvýšení produkce obilovin v zemích třetího světa. V případě poskytnutí vhodného přístrojového vybavení je ústav schopen zajistit i náročnější dosud neřešené úkoly jako využití zrnin a případně vedlejšího produktu – slámy.

- c) Nabízíme projekt „Rodinná výchova mentálně retardované mládeže“. Projekt je zaměřen na pomoc mentálně retardovaných pro rodinný život. Umožňuje odstranit jejich selhávání v rodinném životě a vytváří předpoklady plnění sociální role otce a matky. Tím připravuje mentálně postižené na plnění základní funkce rodiny. Cílem projektu je:
- vytvořit předpoklady pro vytvoření základních potřeb rodinného života
 - vzdělat mladé lidi v základech výchovy dětí v rodině
 - zabránit nežádoucímu rozpadu rodiny s následným negativním dopadem na výchovu dětí a jejich sociální adaptabilitu.
- Tím se vytvoří podmínky pro omezení počtu dětí vyžadujících azylovou pomoc společnosti.
- d) Nabízíme vypracování vědeckého projektu UNESCO pro oblast kladného ovlivnění interpersonálních vztahů zejména poruch manželského sexuálního soužití, založeného na zkušenostech a výzkumech specializovaného psycho-terapeutického oddělení pro neurózy v Psychiatrické léčebně v Kroměříži pod vedením známého odborníka psychologa profesora PhDr. Stanislava Kratochvíla, CSc.

V.

Oblast samosprávy měst

Nabízíme za přímé účasti městské správy podíl na vypracování projektu „Podnikatelský inkubátor“, jehož význam souvisí s potřebou hospodářského rozvoje malých a středních měst a regionů. Jeho základním úkolem je podpora podnikání (včetně inovačního) a vytvoření středního podnikatelského stavu. Součástí projektu je i program výchovy nové podnikatelské generace v období přechodu od řízené socialistické ekonomiky k tržnímu hospodářství.

Návrh alternativního modelu obsahové činnosti regionálního Klubu UNESCO v Kroměříži vychází z personálních možností městské správy, vědeckých, školských a kulturních zařízení. Uvedené náměty předkládá regionální klub jako svoji nabídku do programových záměrů UNESCO na rok 1991-93.

Základní motivací regionálního Klubu UNESCO města Kroměříže prvního toho druhu v Evropě, pracujícího při městské správě je dosáhnout po historické zásluze jeho zapsání na listinu „Světových památek“. Komplexnost obsahové orientace, kterou nabízíme do programových záměrů UNESCO, zabezpečíme vlastními silami regionálního klubu.

Návrh je vypracován na základě rozhodnutí ustavující schůze regionálního klubu ze dne 9. 9. 1991 a doporučení PhDr. Milana Syručka, člena předsednictva národní komise UNESCO v ČR.

Návrh byl konzultován a upravován všemi členy výboru klubu a je předáván prostřednictvím PhDr. Syručka ke konzultaci s p. generálním ředitelem UNESCO Federico Mayor na jednání v Paříži.

V Kroměříži 26. 9. 1991

*Antonín Puchar
sekretář klubu*

Memorandum města Kroměříž a Klubu UNESCO Kroměříž

přijaté 3. prosince 2001 na slavnostním shromáždění Zastupitelstva města Kroměříže a Klubu UNESCO k 10. výročí založení Klubu UNESCO v Kroměříži

Město Kroměříž považuje podporu kulturních a vzdělávacích aktivit ve městě Kroměříži za trvalou prioritu, které bude věnována mimořádná pozornost.

Na základě usnesení výroční konference Klubu UNESCO Kroměříž (dále jen klub) z 15. ledna 2001 a společného zasedání klubu se zastupiteli města Kroměříže dne 3. prosince 2001 k 10. výročí práce klubu ve městě a regionu Kroměřížska byly navrženy následující oblasti spolupráce města Kroměříže s klubem v příštích deseti letech.

Oblasti lidských práv:

Každoroční pořádání konferencí převážně k problematice lidských práv zaměřených na okruhy dobrovolnictví a dárcovství vycházející z Všeobecné deklarace o dobrovolnictví.

Oblast práce s mládeží:

Práci s mládeží organizovat v souladu s Manifestem mládeže pro 21. století vydaným konferencí OSN v prosinci 2000. Obsah manifestu promítnout do všech činností uvedených v tomto Memorandu. Se školami pořádat soutěže znalostí a zručnosti mládeže orientované na základní poslání UNESCO. Nositeli těchto akcí budou občanská sdružení, zájmové organizace, kulturní, výchovné a vzdělávací instituce spolu s podniky regionu.

Oblast péče o seniory:

Hlavní součástí práce se seniory bude pořádání Akademie třetího věku s cykly přednášek, besed, koncertů a exkurzí.

Oblast cestovního ruchu:

V oblasti rozvoje světové a regionální kultury pokračovat v pořádání Dnů kultury s blízkými i vzdálenými zeměmi ve spolupráci s kulturními zařízeními (Dům kultury, Knihovna Kroměřížska, Muzeum Kroměřížska, Arcibiskupský zámek a zahrady, školy a Kluby UNESCO). Tuto činnost organizovat ve spolupráci s velvyslanectvími, jejich kulturními středisky za spoluúčasti společností přátel těchto zemí.

Oblast kultury:

Ve městě skladatele P.J.Vejvanovského organizovat a podporovat tradiční festivaly – Hudba v zahradách a zámku v Kroměříži, kurzy a sympozia hudebních odborníků a další kulturní aktivity s důrazem na rozvoj lidové kultury.

Péče o památky:

Každý druhý rok v desetiletí, počínaje rokem 2002, pořádat jednodenní kolokvia a semináře, věnované konkrétním problémům péče o památky zapsané na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, národní kulturní památky ČR, městské památkové rezervace, ochranu přírodních rezervací a péči o zeleň. Posláním těchto akcí bude seznámit odbornou i laickou veřejnost se současným stavem a praktickou péčí o jejich využití.

Informační centrum UNESCO:

Šířit informovanost o aktivitách UNESCO, doplňovat knihy a časopisy, databáze památek zapsaných na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a škol přidružených UNESCO, organizovat výměnu informací, propagaci akcí o práci klubu a škol. Doplňovat postupně vybavení střediska.

Závěrečná ustanovení:

- každoročně k 30.11. předloží klub k posouzení Zastupitelstvu města Kroměříže roční plán pro následující rok
- výroční konference klubu zmocnila předsedu koordinací spolupráce s městem Kroměříž
- u všech společných akcí města Kroměříže a Klubu UNESCO Kroměříž bude vzájemně odsouhlasen společný postup při žádostech o záštitu v určité oblasti.

*Autor Dějin Klubu UNESCO Kroměříž je členem stávajícího výboru klubu.
Petr Pálka pracuje jako historik Muzea Kroměřížska.*

Po mnoha letech se vrací hudba do skleníku Květné zahrady vystoupením pěvkyně operních kurzů, Hudba v zámku a zahradách, 2001.

Houslista Pavel Šporcl vzácně bez pokrývky hlavy, pár hodin před koncertem ve Sněmovním sále, 2001.

Giedrė Lukšaitė - Mrázková (cemballo) a Gabriela Demeterová (housle), výběr z Biberových sonát. Koncert v rámci festivalu Hudba v zámku a zahradách, 2001.

Klub UNESCO Kroměříž v letech 2004-2006

Eva Nováková

11. května 2004 přijal výbor Klubu UNESCO Kroměříž programové prohlášení na následující období v tomto znění:

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ VÝBORU KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ NA LÉTA 2004-2006

- I. Ve své činnosti bude výbor klubu důsledně navazovat na výsledky dosažené v období 1991-2003 a vynasnaží se je dále tvůrčím způsobem rozvíjet.
- II. Obsahově bude ve své činnosti výbor Klubu UNESCO vycházet ze společného MEMORANDA Zastupitelstva města Kroměříže a Klubu UNESCO KROMĚŘÍŽ ze dne 3. prosince 2001, přičemž hlavní pozornost bude věnovat zejména
 - oblasti lidských práv
 - oblasti práce s mládeží
 - oblasti péče o seniory
 - oblasti dalšího rozvoje kultury ve městě a regionu
 - oblasti péče o památky se zvláštním zaměřením na zapsané památky UNESCO, národní kulturní památky ČR a městskou památkovou rezervaci
 - oblasti poznávání světové a evropské kultury.
- III. Z nových aktivit se výbor zaměří zvláště:
 - na zavedení komunitního plánování jako metody pro zlepšení demokratické spolupráce mezi
 - městem a jeho obyvateli s cílem vytvořit optimální podmínky pro rozvoj města a života jeho obyvatel
 - na rozvoj péče o ochranu přírodních památek v regionu Kroměřížska
 - na rozvoj péče o nehmotné kulturní dědictví.
- IV. Zvýšenou pozornost bude výbor věnovat lepší informovanosti občanů o činnosti klubu, medializaci jednotlivých akcí a rozvoji práce Informačního centra UNESCO s cílem dalšího zvýšení prestiže Klubu UNESCO. Výbor bude důsledně dbát o prohlubování vzájemné spolupráce s městem Kroměříž, Zlín-

ským krajem, kulturními a vzdělávacími institucemi a neziskovými organizacemi v rámci města a regionu.

- V. Výbor se dále zaměří na postupné zapojení širšího okruhu členů do činnosti klubu s cílem jejich vyšší angažovanosti a podílu na dosahovaných výsledcích.
- VI. V rámci dalšího zlepšení činnosti přijímají členové výboru osobní zodpovědnost za svěřené oblasti, s cílem vytvořit kolem sebe aktivní skupiny dobrovolníků, členů i nečlenů klubu a s nimi dosáhnout co možná nejlepších výsledků pro klub, město i jeho občany.

Garantem naplňování cílů Klubu UNESCO je výbor, který v uvedeném období pracoval ve složení:

Předsedkyně výboru - MUDr. Eva Nováková

Místopředseda výboru - Mgr. Miroslav Pilát

Tajemník - Mgr. Anna Horáčková

Hospodář - Ing. Radovan Koječský

Další členové: Ing. Jiří Antoš, CSc., PhDr. Dagmar Cruzová, Mgr. Jitka Dvořáková, Ing. Zdena Dokoupilová, PhDr. Markéta Mercová, Mgr. Petr Pálka, Mgr.

Libuše Pospíšilová, RNDr. Eva Šílová

Dozorčí rada: předseda dozorčí rady - Ing. Petr Vaněk

členové - PhDr. Šárka Kašpárková, Mgr. Miroslav Budík

Již v úvodu lze konstatovat, že činnost klubu v tomto období byla bohatě naplněna nejen tradičními aktivitami, ale rozrostla se v duchu programového prohlášení o nové činnosti a projekty. Prioritou výboru byla od počátku snaha připravovat programy, které by naplňovaly a šířily myšlenky Světové organizace UNESCO v našich místních podmínkách pro všechny věkové kategorie.

Výčet aktivit ve sledovaném období

Desetiletí konferencí na podporu a propagaci dobrovolnictví a dárcovství

Na úspěšnou řadu konferencí navázaly další, pořádané ve spolupráci s Národním dobrovolnickým centrem Hestia a Dobrovolnickým centrem Spektrum Kroměříž. Z každé konference je vydáván sborník, který slouží jako studijní materiál nejen pro účastníky konferencí, ale jsou k dispozici i zainteresované veřejnosti a to jak v tištěné, tak elektronické podobě na naší www.unesco-kromeriz.cz

K zahájení konferencí Klubu UNESCO patří vystoupení malých Hanáků, v pozadí zleva: Olga Sozanská, Eva Nováková, květen 2005.

2004

Dobrovolníci, vzdělávání a výchova ve škole i mimo školu

Záměrem v pořadí čtvrté konference bylo představit činnost žáků, studentů i pedagogů v dobrovolnických programech včetně jejich spolupráce s neziskovými organizacemi, dalšími vzdělávacími institucemi a orgány státní správy a samosprávy. Lze říci, že dobrovolnická práce prospívá nejen těm, kteří potřebují pomoc, ale navíc velmi pozitivně působí na mladé dobrovolníky, rozvíjí jejich morálně volní vlastnosti a odpovědnost.

2005

Partnerství v komunitě a firemní dobrovolnictví jako součást společenské odpovědnosti (konference s mezinárodní účastí)

Na přípravě a vlastním průběhu této konference se podíleli představitelé českých i zahraničních firem, Univerzita Tomáše Bati Zlín, Obchodní a hospodářská

komora Zlín, Nadace VIA, Fórum dárců ČR a Magneton, a. s., Kroměříž. Účastníci konference na příkladech z praxe demonstrovali, jak je důležité, aby firma nepečovala pouze o ekonomickou prosperitu, ale dbala také o přátelské klima uvnitř firmy a motivovala zaměstnance ke spolupráci a vzájemné pomoci.

2006

Dobrovolnictví – ochrana před sociálním vyloučením

Nad konferencí pořádanou v r. 2006 převzal záštitu člen Evropské komise PhDr. Vladimír Špidla, mezi jejími významnými hosty byl místopředseda Senátu PČR JUDr. Petr Pithart. Ústředním tématem konference bylo dobrovolnictví nezaměstnaných jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti s důrazem na ohrožené skupiny (absolventi škol, ženy po mateřské dovolené, osoby v předdůchodovém věku). Dalším neméně důležitým tématem byla dobrovolná asistence u starších a zdravotně postižených občanů jako nástroj sociálního začlenění dobrovolníků. Stejně jako v minulých ročnících byl součástí konference doprovodný program, tentokrát návštěva úřadu práce a Mateřského centra Klubíčko v Kroměříži, beseda o programu „Osobní asistence na základní škole“ a výstava fotografií studentů SUPŠ Uherské Hradiště na téma „Umění pomáhat“.

Dny zahrad a zámku

V roce 1998 byly Zahrady a Arcibiskupský zámek v Kroměříži zapsány na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a staly se tak součástí kulturního dědictví lidstva. Klub UNESCO každoročně připomíná občanům tuto událost pestrým programem, v němž nechybí zábava ani poučení.

2004

- Koncert Hudba na Arcibiskupském zámku v Kroměříži v průběhu staletí
- Konference Vývoj zahradní kultury, evropská zahradní kultura - doplněná prezentací knihy Obrazy z dějin české architektury autory J. T. Kotalíkem, Davidem Vávrou, Pavlem Fričem, výstavami Et in arcadia ego Ondřeje Zatloukala a Historické zahrady Kroměříže ve fotografiích Miroslava Piláta
Pozn.: Tyto konference se pořádají každý druhý rok za účasti odborníků i zainteresované veřejnosti.
- Výstava dětských výtvarných prací-Dětská galerie na téma Naše rodina v předsálí Sněmovního sálu

2005

- Koncert Hradišťanu s Jiřím Pavlicou

- Beseda s doc. Ludkou Klusákovou o zkušenostech s využíváním kulturních památek ve Francii a o možnosti aplikace poznatků francouzských kolegů u nás
- Výstava dětských výtvarných prací-Dětská galerie na téma „Pohlednice z mého města, vesnice“ ve skleníku Květné zahrady

2006

- Konference Umění a společenský život v historických zahradách s retrospektivní výstavou architektonické tvorby O. Kuči a výstavou fotografií M. Piláta Umění v kroměřížských zahradách
- Provedení barokní opery Yta Innocens v dobových kostýmech ve skleníku Květné zahrady

Festival Hudba v zahradách a zámku

Festival Hudba v zahradách a zámku se tradičně koná pod záštitou České komise UNESCO. Vždy v červnu jej zahajují koncerty studenti kroměřížských hudebních škol. Hudba zní v Podzámecké a Květné zahradě i v méně obvyklých místech - v zajímavých átriích, v chrámech, v Manském sále, sale terreně Arcibiskupského zámku. Málokteré město má možnost nabídnout milovníkům vážné hudby takové atraktivní exteriéry a interiéry jako Kroměříž. Zájem o koncerty stále stoupá a Klub UNESCO se tak významně podílí na rozvoji cestovního ruchu.

Mimořádnou kulturní událostí bývají zejména zahajovací koncerty festivalu. V Roce české hudby 2004 zazněly ve skleníku Květné zahrady v provedení Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín pod taktovkou Tomáše Netopila Symfonie e-moll Z nového světa A. Dvořáka a Lašské tance Leoše Janáčka. Koncert se u posluchačů setkal s vřelým přijetím. O rok později událostí víc než celostátního významu, byl koncert Magdaleny Kožené, dnes již pěvkyně světového jména, se souborem Musica Antiqua Köln. Velmi úspěšné bylo i uvedení kantáty Carla Orffa Carmina burana v nastudování Českého filharmonického sboru Brno sbormistrem Petrem Fialou, Filharmonie B. Martinů Zlín dirigentem Jakubem Hrušou a se sólisty: Hanou Škarkovou, Michalem Mačuhou, Markem Olbrzymkem.

Koncerty pořádáme nejen v rámci festivalu, ale i při dalších příležitostech. Pro účastníky konferencí i širokou veřejnost připravujeme koncerty v architektonicky zajímavých místech. Např. v roce 2004 recitál Evy Henychové v rotundě Květné zahrady, v roce 2005 jsme nabídli klavírní recitál Borise Krajného ve Sněmovním sále, který byl našim dárkem tomuto významnému kroměřížskému rodákovi k jeho životnímu jubileu.

Závěr koncertní sezóny patří vždy velmi oblíbenému odpolednímu **koncertu pro seniory**, pořádanému od roku 1998 ve Sněmovním sále.

Zahajovací koncert festivalu Hudba v zahradách a zámku Kroměříž. Magdalena Kožená s komorním ansámblem Musica Antiqua Köln. Sněmovní sál Arcibiskupského zámku, červen 2005.

Festival Hudba v zahradách a zámku... Tance barokní Evropy ve skleníku Květné zahrady. Collegium Marianum a soubory z Polska, Maďarska a Slovenska, červenec 2005.

Festival Hudba v zahradách a zámku..., Italská noc, Moravská filharmonie Olomouc s dirigentem Tomášem Netopilem, skleník Květné zahrady, červenec 2005.

Klubový večer při příležitosti 60. výročí založení organizace UNESCO zleva: Mgr. Michal Beneš, CSc., dlouholetý tajemník pro kulturní záležitosti UNESCO při MK ČR a JUDr. Karel Komárek, vedoucí tajemník Sekretariátu České komise pro UNESCO, listopad 2005.

Klubové večery

Ve spolupráci s Švabinského kruhem přátel výtvarného umění a Knihovnou Kroměřížska jsme od roku 2005 uspořádali celkem pět klubových večerů:

- 22. února - Beseda s Jaroslavou Moserovou a čestnými zakládajícími členy Klubu UNESCO
- 21. června - Diskusní odpoledne se socioložkou PhDr. Jiřinou Šiklovou o významu nevládních organizací pro demokracii v České republice.
- 17. října - Současnost a budoucnost udržitelného rozvoje (Po nás potopa?) – beseda s RNDr. Pavlem Nováčkem, CSc., z Univerzity Palackého Olomouc
- 29. listopadu - Klubový večer s JUDr. Karlem Komárkem a Mgr. Michalem Benešem při příležitosti 60. výročí založení světové organizace UNESCO

- 2. května 2006 - Prezentace kroměřížských přidružených škol UNESCO v Knihovně Kroměřížska (ZŠ U Sýpek, ZŠ Zachar, Gymnázium Kroměříž, Střední zdravotnická škola a Tauferova střední odborná škola veterinární).

Aktivity pro kulturu života seniorů

Jsme přesvědčeni, že staří lidé potřebují pro důstojný život nejenom ekonomické zabezpečení, ale i nabídku různých možností jak trávit volný čas a realizovat své zájmy. K tomu slouží Akademie III. věku, hudební akademie, kurzy tréninku paměti. Na jejich realizaci se podílí především ředitelka Knihovny Kroměřížska PhDr. Šárka Kašpárková a další odborní pracovníci knihovny, dále paní M. Dočkálková, L. Mahdalová, P. Hrdinová a Z. Skaličková.

8. února 2005 zahájilo v ZŠ Zachar svoji činnost Centrum Klubu UNESCO pro seniory a zdravotně postiženou mládež. Zájem o centrum předčil očekávání všech, kteří stáli u jeho zrodu. Byli to Jiří Antoš, Zdeňka Skaličková a ředitelka ZŠ Zachar Petra Fečková. Je rovněž potěšující, kolik lidí, zejména žen, bylo ochotno zapojit se do činnosti centra. Zaslouží si, aby byli jmenováni: J. Dvořáková, A. Horáčková, J. Neshybová, M. Dočkálková, M. Foltýnová, M. Šerá, E. Mercová, dr. Grumlík. Výrazně v centru pomáhají i studentky Střední zdravotnické školy a Vyšší pedagogické školy. Centrum nabízí: kurzy práce s počítačem, jazykové kurzy, keramickou dílnu, rukodělné práce, přednášky a besedy, zájezdy, kondiční cvičení. Je také možné přijít do centra si posedět a popovídat s přáteli.

Další aktivity

Za finanční podpory města byl realizován **Projekt komunitního plánování sociálních služeb pro seniory a zdravotně postiženou mládež**. Projekt vedl Jiří Antoš, spolupracovaly zejména J. Šiklová A. Horáčková a Z. Skaličková. Více než dvouletá práce byla ukončena a výsledky předány Radě města Kroměříže. Bude-li projekt využit, může významně přispět k práci města v oblasti sociální politiky, neboť jeho součástí je i demografický vývoj seniorů a výsledky ankety občanů města Kroměříže a mikroregionu Kroměříž, týkající se hlavně kvality života a sociálních služeb.

V roce 2005 jsme začali 2x ročně vydávat **Zpravodaj Klubu UNESCO Kroměříž** s cílem o klubu lépe informovat členy i veřejnost.

O webovou stránku klubu v Informačním centru UNESCO, působícím v Knihovně Kroměřížska (www.unesco-kromeriz.cz), se stará David Zapletal.

Klub UNESCO poprvé v roce 2005 přistoupil k **udělení čestného členství**. Představuje nejvyšší ocenění pro členy a významné osobnosti, které se o činnost klu-

Z otevření Centra Klubu UNESCO Kroměříž pro seniory a zdravotně postiženou mládež v ZŠ Zachar, únor 2005.

Členská schůze klubu a první Klubový večer s čestnými členy Klubu UNESCO Kroměříž. Čestní členové zleva: Václav Tomášek, Antonín Puchar, Milan Syruček, Jaroslava Moserová, únor 2005.

Čestné člence Klubu UNESCO Zdeně Skaličkové blahopřeje k ocenění starosta Kroměříže Petr Dvořáček. Členská schůze klubu, únor 2006.

bu zvláště zasloužili. V této tradici hodláme pokračovat, a proto k dosavadním čestným členům, jimiž jsou Mgr. Antonín Lukáš, MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., PhDr. Vladimír Přikryl – in memoriam, PhDr. Milan Syruček, Mgr. Václav Tomášek a Antonín Puchar, v roce 2006 bylo uděleno čestné členství Ing. Zdeně Skaličkové a Mgr. Michalu Benešovi, CSc.

V dubnu 2005 byla zahájena práce skupiny pro **Desetiletí výchovy k trvale udržitelnému rozvoji**. Klub se připojil k realizaci Výchovy k udržitelnému rozvoji, která byla v lednu 2005 vyhlášena rezolucí OSN jako jeden z významných úkolů následující dekády. Byl zpracován projekt Výchova a osvěta - klíč k udržitelnému rozvoji, který získal zájem a podporu fondu životního prostředí Zlínského kraje. Garantem projektu se stala RNDr. E. Šílová, koordinátorkou Ing. M. Šušlíková. V rámci tohoto projektu byla vydána publikace „Co je udržitelný rozvoj? - Pohled očima odborníků, žáků a studentů“. Jak vidí žáci a studenti současnost a budoucnost života na naší planetě, bylo možné zhlédnout na výstavě „Lidé a planeta Země“, kde byly zveřejněny oceněné práce z 12 škol Kroměřížska a okolí. Práce byly vybrány ze soutěže, kterou pořádal Klub UNESCO ve spolupráci se ZŠ U Sýpek. Je potěšitelné, že soutěže se zúčastnilo 135 výtvarných a 26 literárních prací. Po prezentaci v Knihovně Kroměřížska byly v prosinci 2005 představeny vybrané práce ve vstupních prostorách radnice města Kroměříže a v lednu 2006 ve foyeru Krajského úřadu Zlínského kraje. Byly také uspořádány besedy s RNDr. Pavlem Nováčkem, CSc., ředitelem Centra interdisciplinárních studií Palackého univerzity na téma Současnost a budoucnost udržitelného rozvoje a s Ing. Liborem Lenžou z Regionálního energetického centra na téma Udržitelný rozvoj - Slunce, život, člověk a společnost.

V říjnu 2005 jsme se rovněž podíleli na prvním ročníku **Dnů křesťanské kultury** uspořádáním koncertu Pěveckého sdružení moravských učitelů v chrámu sv. Mořice, letos varhanním koncertem v Milíčově sboru.

Díky městu Kroměříž, zejména starostovi Ing. Petru Dvořáčkovi a Mgr. Jitce Dvořákové, jsme se mohli v červenci 2005 **přestěhovat do kanceláře na Riegrově náměstí č. 149**, která plně vyhovuje našim potřebám.

Spolupracovníci a partneři

Pestré škále naší činnosti odpovídá i množství spolupracujících organizací a institucí. Předně jsou to Knihovna Kroměřížska, Muzeum Kroměřížska, Dům kultury a kroměřížské školy, zejména Střední zdravotnická škola a Vyšší pedagogická škola, Církevní konzervatoř i Konzervatoř P. J. Vejvanovského, ZUŠ, ZŠ Zachar, ZŠ U Sýpek, Hotelová a podnikatelská škola, Tauferova veterinární škola, dále pak Dobrovolnické centrum Spektrum, Národní dobrovolnické centrum Hestia, Švabinského kruh přátel výtvarného umění, Komise Zdravého města, Křesťanská akademie, Arcibiskupský zámek, Sdružení na obnovu barokního hřbitova ve Střílkách, Filharmonie B. Martinů Zlín, Art Collegium, Sociální služby města Kroměříže i Úřad práce v Kroměříži.

Činnost klubu by nebyla možná bez pomoci a pochopení zejména představitelů města Kroměříže.

Naši práci v minulém roce významně podpořil i Zlínský kraj jednak finančně, jednak osobní účastí jeho představitelů na našich akcích. Velmi si vážíme spolupráce s představiteli České komise pro UNESCO.

Díky všem, kteří podporují cíle a ideje klubu, máme za sebou období naplněné bohatou kulturní a vzdělávací činností a co je zvlášť významné - dobrovolnou činností. Víme samozřejmě o nesplněných cílech a máme i další plány, které bychom chtěli realizovat. Patří k nim např. oblast nemateriálního kulturního dědictví a lidové kultury. Bohužel jsme limitováni jak svým lidským potenciálem, tak i finančními možnostmi.

Domnívám se, že jsem oprávněna jménem výboru Klubu konstatovat, že jsme dobré jméno Klubu UNESCO Kroměříž i v posledních letech obhájili a že Kroměříž, jejíž synonymem jsou Hanácké Athény, nečerpá pouze z tradic, ale žije i současností a vizemi do budoucna, na nichž se Klub UNESCO významně podílí.

MUDr. Eva Nováková, předsedkyně Klubu UNESCO Kroměříž

Jaromír Hnilička, koncert k 70. narozeninám, Sněmovní sál, 2002.

Koncert finalistů klavírních kurzů (Jižní Korea, Polsko, Jihoafrická republika) se studentským festivalovým orchestrem, Sněmovní sál, 2002.

Barokní opera Ita Innocens byla ve skleníku Květné zahrady provedena souborem Damian z Olomouce v rámci oslav VII. výročí zápisu zahrad a zámku v Kroměříži na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, červen 2006.

Memorandum města Kroměříže a Klubu UNESCO Kroměříž

přijaté dne 10. října 2006

na slavnostním shromáždění

Zastupitelstva města Kroměříže a Klubu UNESCO Kroměříž
k 15. výročí založení Klubu UNESCO Kroměříž.

Zastupitelstvo města Kroměříže a Klub UNESCO Kroměříž považují podporu kulturních, společenských a vzdělávacích aktivit za zvláštní prioritu, které bude věnována trvalá pozornost obou partnerů.

Při této příležitosti oceňují vysokou úroveň vzájemné spolupráce v uplynulých patnácti letech, kterou považují za mimořádně přínosnou pro oba partnery i veřejnost města.

V této spolupráci hodljají nadále pokračovat a rozvíjet ji ve prospěch města a jeho obyvatel především v následujících oblastech:

Péče o propagaci a rozvoj lidských práv i občanské odpovědnosti.

Rozvoj práce s mládeží se zvláštním zaměřením na přidružené školy UNESCO.

Péče o důstojný a aktivní život seniorů.

Péče o památky města se zvláštním zřetelem na památky zapsané na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Propagace města Kroměříže se zaměřením na rozvoj cestovního ruchu.

Další rozvoj kultury se zvláštním zřetelem na hudbu a výtvarné umění.

Rozvoj vzdělávacího a výchovného potenciálu města a jeho institucí.

Péče o udržitelný rozvoj města.

K naplnění tohoto memoranda bude sloužit vzájemná spolupráce Zastupitelstva města Kroměříže a Klubu UNESCO zaměřená na přispění k dobré pověsti města v očích české a mezinárodní veřejnosti i na zlepšení kvality života ve městě.

Pozdravení a pár slov

Obdivuji Vaši činnost, která svým rozsahem, úrovní a citem pro potřeby Vašeho města je mimořádná. Velmi si vážím toho, že patřím mezi čestné členy Klubu UNESCO Kroměříž. Mám radost, kdykoliv se mohu na Vašich aktivitách podílet a setkat se s členy klubu, mezi kterými jsem našla mimořádné osobnosti i přátele. Na Klub UNESCO jsme opravdu hrdi. Přeji klubu stejně úspěšnou budoucnost, jako byla Vaše dosavadní činnost.

*Vaše Jaroslava Moserová, předsedkyně České komise pro UNESCO.
Dne 28. 2. 2006*

Doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., předsedkyně České komise pro UNESCO a členka Výkonné rady UNESCO zemřela 24. března 2006 v Praze.

Vzkaz do Kroměříže

Česká republika se stává skutečně kulturní, v evropském smyslu civilizovanou zemí (a pomalu přestává být nejcentralizovanější státem kontinentu), když se městu jako Kroměříž podaří stát se hlavním městem UNESCO v zemi. Ačkoli je skoro „až na druhém konci...“

Čením si tu navíc osobitého, snad moravského akcentu: na každoročních konferencích se tu pozornost systematicky soustřeďuje na lidské, sociální otázky. Kultura vskutku není jen vysoké umění (toho má město ostatně dost), vzdělanost a špičková věda, ale i kvalita vztahů mezi lidmi; ba možná, že ta především. Zahradní architekti a zahradníci ve Vašich překrásných zámeckých zahradách kultivují svět květin, keřů a stromů, na Vašich setkáních se snažíme přispět ke kultivaci lidských vztahů.

K úctyhodné tradici mezinárodních konferencí přispěli místní lidé svojí vynalézavostí, vytrvalostí a v neposlední řadě, alespoň zpočátku, i odvahou. Chovám k nim ke všem hlubokou úctu.

Doc. JUDr. Petr. Pithart, místopředseda Senátu PČR

K výročí Klubu UNESCO Kroměříž

Za války maminka s tatínkem často říkali, že to či ono hlásila Kroměříž. Třeba o postupu, či spíše ústupu vojsk Vělkoněmecké říše nebo také jen Třetí říše, se prý dozvěděli z Kroměříže. Teprve později, když již jsem byla o trochu starší, tak mně vysvětlili, že Kroměříž je krásné město na Moravě a že oni (a nejen oni, jejich generace) tak označují západní rozhlas, převážně vysílání BBC, tedy zakázané zprávy, které byly vysílány kromě (mimo) tzv. Říši. A ještě o pár let později jsem se dozvěděla o historii tohoto města, o galerii, zámku, zahradách a slavném sněmu v roce 1848. Mezitím Kroměříž pro mne dostala další význam. V období tzv. normalizace, tedy v období mezi lety 1969-1989 byla to opět Kroměříž a zvláště psychiatrická léčebna tam umístěná, která se pro mne stala důležitým místem. Tam se totiž našlo tolik dobrých a odvážných lidí, že i já a lidi mně podobní (tehdy občané tzv. na indexu z hlediska KSČ tedy tehdejší politické moci) jsme mohli tam jezdit na různé konference. A nikomu to nevadilo, vše se dalo skrýt pod střechami Kroměříže. A o pár let později, v letech devadesátých, se pro mne Kroměříž stala především městem, které bylo zařazeno pro svoji neoddiskutovatelnou krásu a historické památky do souboru měst chráněných UNESCO a současně městem, kde intenzivně působí i Klub UNESCO. Každoročně tam ráda jezdím nejen pro toto město, ale dnes především pro lidi, kteří se tam angažují ve prospěch rozvoje nevládních neziskových organizací, neboli NNO. Osobně se domnívám, že demokratický systém nelze redukovat jenom na činnost Poslanecké sněmovny Parlamentu a Senátu ČR, ale že demokracie svoji sílu odvozuje od činnosti a aktivit občanů. V prostoru nevládních občanských organizací se učí lidé sami sebe organizovat, formulovat svoje problémy, vystupovat na veřejnosti a láskou k místu získávají i vztah k zemi, ve které žijí. Občanská společnost posiluje, obnovuje, dává podněty pro činnost politiků a právě v ní se učí občané demokracii všedního dne. Když jim k takové činnosti dá někdo podnět, neboli platformu, tak je to zvláště záslužné. A to se právě podařilo Klubu UNESCO, který letos slaví svoje patnácté výročí od vzniku. Do své činnosti doslova „zatahuje“ i studenty středních škol a současně podporuje aktivitu seniorů, tedy vytváří mezigenerační vazby, které jsou často v moderní či postmoderní společnosti zpřetrhány. Klub UNESCO to dělá dobře, protože zájem o jeho činnost se stále obnovuje a rozšiřuje. Každoročně zde potkáváme další a další lidi, další protagonisty těchto aktivit. Staré i mladé. Tedy obnova občanských čtností, což byl podtitul jedné z konferencí, zde v Kroměříži stále vzkvétá. Nejen Květnici a sadům, ale i občanům se tady daří dobře. A k tomu je třeba Klubu UNESCO gratulovat.

PhDr. Jiřina Šiklová, CSc., socioložka, přednáší na Filozofické fakultě UK v Praze

Mých 15 let s klubem

Klub UNESCO pro mne znamená především patnáct let prožitých ve společenství výrazných osobností různého věku a pestrých zájmů, které spojuje láska k našemu městu a z toho pramenící snaha pomáhat jeho rozvoji. Od začátku bylo zřejmé, že zejména členové výboru přinesou do klubu podněty podle svého profesního zaměření a zájmů, ze kterých se postupně rozrůstala jeho činnost a tvořil se program.

Za svůj vklad jsem považovala využít možností poslankyně a později senátorky, přinášet závažná témata (tak vzniklo Desetiletí konferencí výchovy k lidským právům) a přivádět do Kroměříže významné osobnosti. Mnohé z nich s námi dodnes spolupracují a rády se do Kroměříže vracejí. Jsem členkou České komise pro UNESCO a to je příležitost pro propagaci klubu mimo Kroměříž, pro dobrou informovanost o aktuálním dění ve světové organizaci UNESCO i pro osobní spolupráci.

Po letech, kdy jsem skončila se svou profesí i politickými funkcemi, stala se pro mě práce v klubu novým „povoláním“, činností, která sice vyžaduje hodně času i energie, ale také obohacuje o nové poznatky, rozšiřuje řady mých přátel, umožňuje mi setkávání se zajímavými lidmi, dává prožít chvíle radosti, když se například vydaří koncert, konference nebo klubový večer a návštěvníci za mnou a mými spolupracovnicemi přicházejí s díkem za mimořádný prožitek. Letos byli například nadšeni uvedením Carminy burany Carla Orffa ve skleníku Květné zahrady. Spokojení posluchači i návštěvníci se na naše koncerty i další akce vracejí, mám z toho radost a jsem šťastná, že na tom mám i já svůj podíl.

Moc bych si přála, aby klub slavil ještě mnohá kulatá výročí a aby tato výročí byla vždy příležitostí k ohlédnutí za bohatou a užitečnou činností.

*MUDr. Eva Nováková
předsedkyně Klubu UNESCO Kroměříž*

O spolupráci Hestie – Národního dobrovolnického centra Praha a Klubu UNESCO Kroměříž

Patnácté výročí založení Klubu UNESCO v Kroměříži je nepochybně vhodnou příležitostí k připomenutí řady projektů, na kterých jsme se Hestia - Národní dobrovolnické centrum, i já osobně, měly tu čest podílet.

Naše spolupráce začala v roce 2001, ale již před tím jsem do Kroměříže přijížděla jako účastník konferencí k lidským právům, okouzlena městem i lidmi, se kterými jsem měla možnost se setkat. A tak když Klub UNESCO hledal nová témata pro konference, nabídli jsme dobrovolnictví, o jehož revitalizaci v České republice jsme se již nějakou dobu pokoušeli.

Rok 2001 byl pro toto téma velmi vhodný, protože byl vyhlášen OSN jako Mezinárodní rok dobrovolníků, a kroměřížská konference „Dobrovolnictví a dárcovství – obnova občanských ctností“, konaná pod záštitou prezidenta Václava Havla, umožnila českému publiku poprvé na takto prestižním fóru diskutovat o problematice občanských ctností, zdiskreditované v minulém režimu, osobně se setkat s vůdčími osobnostmi celosvětového dobrovolnického hnutí a také poskytla příležitost k výměně zkušeností i k zařazení našich snah do mezinárodního kontextu.

Úspěch konference, ale především mimořádně splavná a příjemná spolupráce s Klubem UNESCO nás vedly k rozhodnutí připravit dekádu věnovanou tématu dobrovolnictví.

Naším úkolem bylo vybírat a nabízet Klubu UNESCO aktuální témata pro konference, získávat zajímavé přednášející, což se nám v průběhu let velice dařilo, a také se podílet na organizaci konference i na následném vydávání sborníků.

Spočítala jsem, že se zatím šesti ročníků „dekády dobrovolnictví“ zúčastnilo několik set českých účastníků a několik desítek účastníků zahraničních z celkem osmnácti zemí Evropy a USA. Řada vystoupení pro mě byla mimořádně inspirující a čas od času se díky sborníkům vracím k některým příspěvkům například Jaroslavy Moserové, Petra Pitharta, Jiřiny Šiklové, Michaely Šojdrové, Věnka Šilhana, Jaroslava Veise či Vladimíra Špidly.

Ze zahraničních přednášejících si připomínám především referáty Liz Burns, presidentky Evropské asociace dobrovolnických center CEV, Dagmar Mc Gill – neúnavné propagátorky preventivního mentoringového programu pro děti, který jsme pod názvem Pět P začali realizovat i u nás, Kenna Allena, prezidenta celosvětové asociace dobrovolníků IAVE, Henka Heinkampa a Leonie Oostedorp

z Holandska, země známé nevídaným zapojením občanů do dobrovolnictví, či Davida Halleyho, ředitele britské organizace Bussines in the Community věnující se propojení komerčního a neziskového sektoru v rámci konceptu společenské odpovědnosti firem.

Každoročně se zúčastňuji řady místních i mezinárodních konferencí, ať již jako účastník či organizátor, a musím upřímně říci, že se vždy nejvíc těším do Kroměříže. Oceňuji zde nejen krásu města, ale především velice příjemnou týmovou práci jak při přípravě, tak při vlastní konferenci, kdy vše probíhá bez nervozity a zmatků a daří se nám všem perfektně propojovat profesionální přístup s domácí vřelým prostředím, ve kterém nechybí koláčky, koncerty a dobré víno...

Považuji za osobní štěstí, že mohu spolupracovat s Evou Novákovou a jejími kolegy, o kterých si troufám říct, že se za těch šest let stali mými přáteli, a těším se, až zase v příštím květnu řeknu: „Hezký den dámy a pánové, vítám vás na kroměřížské konferenci na téma.....“

PhDr. Olga Sozanská

ředitelka Hestie – Národního dobrovolnického centra Praha

Byl jsem při tom...

Vzpomínám-li na založení městského Klubu UNESCO Kroměříž, musím především říci, že vznikl v době, kdy lidé chtěli s nadějí, při nastupujícím demokratickém procesu, naší zemi pomoci v oblasti vzdělání, vědy, výzkumu i kultury.

Pod vlivem přítele PhDr. Milana Syručka, který byl v té době šéfredaktorem časopisu UNESCO Kurýr, mě napadla idea založení městského klubu. Vytvořili jsme jeho model a s jeho programovým zaměřením jsme seznámili starostu města Ing. Petra Kvapilíka a požádali ho o spolupráci. Díky jeho vstřícnému postoji a pochopení jsme začali připravovat podmínky pro založení Klubu. Zájem projevil i ředitel Muzea Kroměřížska Mgr. Václav Tomášek, organizační práce zajišťovala firma BVK s ředitelem Zdeňkem Meluzínem.

Dále pak již následovaly hodiny a hodiny usilovné práce, jednání a příprav jednotlivých akcí s cílem zapsání historických památek města na Seznam památek UNESCO. Za spolupráce dalších nadšených obyvatel, ředitelů kroměřížských institucí, úřadů a podniků se to podařilo. My v tomto roce můžeme vzpomínat nejen patnáctého výročí založení městského Klubu UNESCO, ale i osmého výročí zapsání Zahrad a zámku Kroměříže na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Mám radost, že se daří plnit Programový model Regionálního klubu UNESCO města Kroměříže, že jeho naplňovateli jsou žáci a studenti kroměřížských škol, kulturní instituce, pracoviště Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž i výrobní podniky.

Poděkování si zaslouží všichni ti, kteří v jednotlivých etapách patnáctiletého trvání městského Klubu UNESCO jakkoliv pomohli jeho záslužné činnosti.

Dobrá věc se podařila a nyní bude jen na těch mladších, aby klub dále vzkvétal a napomáhal k využití evropských vzdělávacích, vědeckých i duchovních poznatků ve prospěch prosperity regionu.

Antonín Puchar

první tajemník Klubu UNESCO Kroměříž

Zemědělská věda a výzkum v Klubu UNESCO Kroměříž

Při založení Klubu UNESCO projevil Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., zájem o aktivní členství. Ústav byl založen v roce 1951 a vždy měl velmi blízko nejen ke vědě a výzkumu, ale současně i k zemědělské praxi. To bylo velmi důležité, neboť oblast Kroměříže se nachází v jedné z nejurodnějších oblastí nejen České republiky, ale i Evropy. V letech 1950-1980 sehrál vědecko-technický rozvoj v zemědělství rozhodující roli v zajištění potravinové soběstačnosti. Kroměřížský ústav měl v tomto úsilí velké zásluhy. V oblasti Kroměříže má světové renomé zvláště sladovnický ječmen. Světová pověst českého piva je závislá i na této komoditě.

Za jeden z největších úspěchů popularizace ústavu a Klubu UNESCO lze považovat 9. mezinárodní symposium o genetice ječmene, které se konalo v Brně a Kroměříži v červnu roku 2004. Celkem 342 specialistů na ječmen z 42 zemí všech kontinentů se účastnilo nejen vědeckých jednání, prohlídek porostů ječmene, výroby sladu ve sladovně Soufflet, ale obdivovali i historické pamětihodnosti města Kroměříže.

Ing. Jaroslav Špunar, CSc.

vedoucí oddělení genetiky ječmene

prezident mezinárodního organizačního výboru pro pořádání světových symposií o genetice ječmene

Klub UNESCO Kroměříž po patnácti letech

Poslední rok války a rok 1945 byl charakteristický vznikem institucí a organizací, budovaných pro budoucnost světa, jednotný rozvoj všech států a vytvoření podmínek pro trvalý mír. Po OSN již 16. 11. 1945 se v Londýně 37 států dohodlo na stanovách navržených zástupci 20 signatářských států a předložených dne 4. 11. 1945 k projednání vzniku nové organizace v rámci OSN - Organizace společenství národů pro výchovu, vědu a kulturu - UNESCO. Domnívám se, že vznikající či obnovované státy hledaly cesty k řešení praktických otázek dne a teprve pomalu rozvíjely spolupráci s novou mezinárodní organizací.

Měl jsem možnost seznámit se s touto organizací při návštěvě Paříže v roce 1960, kdy mne zaujala moderní budova vybudovaná pro UNESCO, sídlící do té doby na břehu Seiny přímo pod Eiffelovou věží. Více mne zaujala tehdy vstupní hala s obří freskou, vytvořenou Picassem, než několik brožurek, které jsem začal pročítat až po návratu domů.

Třetí, již konkrétní, bylo setkání v roce 1974 a dokonce v kroměřížském zámku. Přijeli k nám zástupci pražského památkového ústavu k jednání o návštěvě delegátů světové konference ICOMOS-IFLA (jedna z organizací UNESCO - Mezinárodní rada pro památky a sídla a Mezinárodní federace krajinářské architektury), kteří si „odskočili“ při pražském jednání na prohlídku Kroměříže a ke krátkému jednání ve Sněmovním sále. Nepodařilo se sice včas přistavět schodiště na kolonádu v Květné zahradě (na štěstí!), ale návštěva reprezentantů ze všech světadílů byla úspěšná. Objektivní hodnocení odborníků potěšilo a podpořilo snahy města a zámku o památkovou obnovu a hledání cest k získání prostředků na nejnnutnější práce. Navíc až do roku 1974 bylo stanovisko našeho státu k UNESCO spíše formální a přijetí konvence o světovém kulturním a přírodním dědictví v roce 1972 bylo dosti laxní. Návštěva v Kroměříži otevřela světovým odborníkům naše památky:

- Potvrdila hodnoty a stupeň zařazení Kroměříže mezi světové památky (jak to rozhodl i komisař ICOMOS dr. R. de Jong při návštěvě v roce 1997).
- Zahraniční skupiny začaly jezdit do Kroměříže (např. majitelé historických zahrad a zámků z Anglie, ale i Brazílie).
- Podařilo se získat prostředky a vybudovat pochůznou lávku na střechu kolonády Květné zahrady a do plánu zařadit památkovou obnovu Květné zahrady apod.

V té době také zvýšila aktivitu kroměřížská pobočka České numismatické společnosti v čele s Františkem Färberem, snažící se o památkovou obnovu historické budovy kroměřížské biskupské mincovny. Celostátní konference o zahradách proběhla již zcela v intencích členských států UNESCO, které v roce 1972 přijaly Úmluvu o světovém dědictví a konstituování Výboru pro světové dědictví, a potom i Fondu světového dědic-

tví, který začal pracovat v roce 1976. Společenské změny od roku 1990 se na tomto úseku projeví i v přístupu ČSFR k Úmluvě dne 15.11. 1990 a tím závazku státu k ochraně, zachování a předání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím s maximálním využitím vlastních zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.

A to už byla přímo výzva pro kroměřížské patrioty a milovníky památek k tomu, aby se sešli a pomohli městu v těchto složitých úkolech. Když se PhDr. Milan Syruček na besedě zmínil o možnostech a cestách k vytvoření Klubu UNESCO, našla se řada oblastí působnosti takového klubu a tím i osobností schopných a ochotných pomáhat. Bylo z čeho vycházet :

- historická architektura městské památkové rezervace
- tradice kroměřížského školství
- tradice hudebního života ve města i institucích
- vědecké instituce ve městě
- kulturní styky se zahraničními městy atd.

Prostě vše v plné shodě s cíli UNESCO k naplnění statutu nového klubu. Ten byl připraven a schválen 9. září 1991 s tím, že obsahoval nejdůležitější „úkoly dne“ a předpokládal, že ve druhé etapě, cca po deseti letech, bude zhodnocen a funkce klubu bude rozšířena i na region a další odborné instituce a občanská sdružení při zachování postavení města Kroměříže jako spoluzakladatele a sponzora akcí ve městě. Přijaté memorandum 3. 12. 2001 bylo přehledkou splněných úkolů i vytyčením cesty do budoucnosti.

Během závěru století a tisíciletí se změnil charakter Klubů UNESCO. Na místa prvních klubů, převážně na školách a v institucích, navázaly nové kluby. Pestrost obsahu jejich činnosti zasahuje náměty a formy se specializací na některou z oblastí UNESCO, ale také života země a světadílů. Kluby jsou vybavovány novou technikou a internet se stal „motorem“ pro šíření zkušeností mezi kluby po celé zeměkouli. Vznikají kluby botanické, dendrologické, archeologické, vojenskohistorické, astronomické a astronautické, cestovatelské, národopisné, literární, internetové, průvodcovské, letecké a u nás v republice i volejbalové. Proti „stárnutí“ klubů a jejich členů bych doporučil vrátit se k osvědčeným akcím pro mládež a tím také zvýšit význam a společenské postavení kroměřížského klubu. Využívat by se mělo všech akcí škol a organizací mládeže, podílet se na všech soutěžích mládeže udílením „Cen Klubu, za UNESCO Kroměříž“, veřejně předávaných na slavnostních koncertech při výročí klubu. zpěv, hudbu, literaturu, poesii, nejlepší seminární a diplomové práce (z problematiky naplně UNESCO). Další spolupráce se školami ve městě a regionu v plnění jejich cílů by mohla vést k ocenění pedagogů a výchovných pracovníků a obdobně hodnotit aktivní pomoc členů klubu i přidružených organizací ve spolupráci s městem.

A to už je budoucnost, která bude jistě stejně úspěšná jako prvních 15 let.

Mgr. Antonín Lukáš, předseda Klubu UNESCO Kroměříž v letech 1994-2001

Obsah

Z DĚJIN KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ (1991-2003)	
Petr Pálka.....	5
KLUB UNESCO KROMĚŘÍŽ V LETECH 2004-2006	
Eva Nováková.....	36
MEMORANDUM MĚSTA KROMĚŘÍŽE A KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ	
.....	50
POZDRAVENÍ A PÁR SLOV	
Jaroslava Moserová.....	51
VZKAZ DO KROMĚŘÍŽE	
Petr Pithart	51
K VÝROČÍ KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ	
Jiřina Šiklová	52
MÝCH 15 LET S KLUBEM	
Eva Nováková.....	53
O SPOLUPRÁCI HESTIE - NÁRODNÍHO DOBROVOLNICKÉHO CENTRA PRAHA A KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ	
Olga Sozanská	54
BYL JSEM PŘI TOM...	
Antonín Puchar	56
ZEMĚDĚLSKÁ VĚDA A VÝZKUM V KLUBU UNESCO KROMĚŘÍŽ	
Jaroslav Špunar	57
KLUB UNESCO KROMĚŘÍŽ PO PATNÁCTI LETECH	
Antonín Lukáš	58

Klub UNESCO Kroměříž děkuje všem, kteří v uplynulých patnácti letech podporovali naše aktivity a byli našimi partnery.

Město Kroměříž, Zlínský kraj, Ministerstvo kultury ČR

Cyril Dragon - Dlažba, Mlékárna Kroměříž - Kromilk s.r.o.

